

การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

นิตยา เชียงแสน

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และ คณบดี วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง ได้พิจารณา การศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร. บรรจง ไชยรินคำ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัตน์)
คณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง
พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.บรรจง ไชยรินคำ ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเองสำเร็จ สมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายมณฑิร อิ่มใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสาข นายศรชัย ธาราเวชรักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันเวียงใหม่และนายอารีย์ พันธุ์ปัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันป่าม่วง ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้า จนทำให้การศึกษาครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านสาข อำเภอ เมือง จังหวัดพะเยา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบและ อุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน และขอขอบให้เทศบาลตำบลบ้านสาขไว้เป็นข้อมูลในการ บริหารงานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

นิตยา เชียงแสน

ชื่อเรื่อง	การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาว อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นิตยา เชียงแสน
ที่ปรึกษา	ดร. บรรจง ไชยรินคำ
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาว อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประชากรประกอบด้วย ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านสาว อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 65 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อ สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาว อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านบริหารจัดการ 3) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

2. ผู้ปกครองมีความ ต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาว อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านบริหารจัดการ 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

Title EDUCATIONAL MANAGEMENT IN PRE-SCHOOL DEVELOPMENT
CENTER OF BANSANG MUNNICIPALITY, MUANG DISTRICT,
PHAYAO PROVINCE

Author Nittaya Chiangsean

Advisor Dr. Banjong Chairinkom

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Administration,
University of Phayao, 2012

Keywords Educational Management, Pre-school Development Center

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the present educational management and to examine the requirement towards pre-school development center of Bansang Municipality, Muang District, Phayao Province. Data were collected from 65 pre-school children's guardians through a questionnaire, and analyzed by using the descriptive statistics; percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The satisfaction towards the rate of educational management on pre-school development center of Bansang Municipality, Muang District, Phayao Province in overall in five aspects; was at high level; 1) the personal 2) the management 3) the academic and curriculum activities 4) the place, environment and safety, 5) and the community's participation rated respectively from high to low.

2. The needs towards the rate of educational management on pre-school development center of Bansang Municipality, Muang District, Phayao Province in overall in five aspects; was at highest level; 1) the personal 2) the academic and curriculum activities 3) the place, environment and safety 4) the management 5) and the community's participation rated respectively from high to low.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เกณฑ์มาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ	7
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..	9
มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น.....	40
ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	41
ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ประชากร	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การสร้างเครื่องมือวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อําเภอเมืองจังหวัดพะเยา	62
ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อําเภอเมือง จังหวัดพะเยา นำเสนอเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	68
5 บทสรุป	74
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผลการวิจัย	78
ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้	83
ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป	84
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อําเภอเมือง จังหวัดพะเยา ..	90
ภาคผนวก ข การตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Item of Objective Congruency)	98
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	104

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจสภาพการจัด การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมืองจังหวัด พะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน	62
3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ.....	63
4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร.....	64
5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	65
6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	66
7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	67
8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล บ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน.....	68
9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล บ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล บ้านสาغ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร.....	70
11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล บ้านสาغ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	71
12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล บ้านสาغ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	72
13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล บ้านสาغ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	73

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะการศึกษา เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถนำพาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นได้ โดยการศึกษามีเป้าหมายให้ทุกคนเป็นคนดี คนเก่งและมี ความสุข ทุกคนต้องได้รับการศึกษา ในทุกระดับชั้นอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องตลอดชีวิต ตั้งแต่เด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอด ความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานท่วงวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้ บุคคลเรียนรู้ อยางต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 2) กระบวนการเรียนรู้ ของบุคคลจะประสบผลสำเร็จได้ เมื่อการเรียนรู้ นั้นเป็นเรื่องของ การคิดสรร างสรรค และจินตนาการ การจัดการเรียนรู้ ให้บังเกิดแก่ ผู้เรียนจึงเป็ นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให ผู้เรียนได้ รู้จักตนเอง เกิดความเชื่อมั่น สนใจ ใฝ่ รั สามารถคิดวิเคราะห์ หาเหตุผล สืบค้นหาความจริงของชีวิต เจริญเติบโตเป็ นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เปนทรัพยากรที่สำคัญของชาติ รูเทาทันการเปลี่ยนแปลงของโลก (สำนักงานสภาการศึกษา, 2546, หน้า 1) พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดสาระสำคัญ ส่วนหนึ่งเพื่อตอบสนององสังคมไทยในป จจุบัน โดยมุ่งเนนความรู้ คุณคุณธรรม จริยธรรมและ วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตสามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขภายใต้ การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป้นประมุข และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ได้อย่างเหมาะสม การศึกษาจึงมีบทบาทอย ่างมากต อการพัฒนาประชากรของประเทศให้ มี ลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเทานั้น จึงจะสามารถ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประชากรของประเทศได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 21)

การจัดการศึกษาเป็นบริการสาธารณะป ระเภทหนึ่งที่จะต้องถ่ายโอนให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการ ภายใต้หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยรัฐให้การสนับสนุนและ และช่วยเหลือเฉพาะในภารกิจที่ ท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ โดยมีกฎหมายรองรับสิทธิของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 43 กำหนดว่า

การจัดการศึกษาต่องานนี้ถึงการมีสว่นรวมของท้องถิ่น มาตรา 78 รัฐองกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่น มาตรา 282 รัฐองให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองและเจตนารมณ ของประชาชนในท้องถิ่น มาตรา 284 องครปกครองสว่นท้องถิ่นยอมมีอิสระในการกำหนดนโยบายและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะมาตรา 289 องครปกครองสว่นท้องถิ่น มีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึก อาชีพ การจัดการศึกษาอบรมต่องานนี้ถึงการบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 41 กำหนดวาทท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร อม ความเหมาะสมและความต องการภายในท้องถิ่นมาตรา 42 กระทรวงศึกษาธิการ มีหน าทที่ ประเมินความพร อมของท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและมีหน าทที่ประสานส่งเสริมให้ ท้องถิ่น จัดการศึกษาให้ ไตมาตรฐาน โดยตองประเมินมาตรฐานคุณภาพ และช่วยให้ เขาสุคุณภาพ นอกจากนี้พระราช บัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้ แกองครปกครอง สว่นท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 กำหนดวาทในการกระจายอำนาจและหน าทในการจัดระบบ การบริการสาธารณะ ในมาตรา16 (9) ในเรื่องของการจัดการศึกษาและมาตรา30 ให้รัฐถ่ายโอน การกิจบริหารสาธารณะแก่ ท้องถิ่น ช่วยเหลือท องถิ่นจัดสรรเงินอุดหนุนแก่ ท้องถิ่น ตาม ความจำเป็นและความตองการ (กรมการปกครอง, 2543, หน้า 48-50)

การศึกษาปฐมวัยเป นการพัฒนาเด็กตั้งแต่ แรกเกิดจนถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรม เลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองตอธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและ ความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าตอตนเองและสังคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2547 ก, หน้า 1) ซึ่งสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาตองเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ รวมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข และมาตรา 18 มีขอกำหนดให้จัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยและศูนย์การเรียนรู้ ตลอดจนแนวการจัดการศึกษายังขถึงการจัดกระบวนการ เรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์ำเนินการในเรื่องเนื้อหาสาระ และกิจกรรม สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนทักษะกระบวนการต าง ๆ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนสภาพแวดล้อมสื่อตาง ๆ ที่เอื้อตอการเรียนรู้

นอกจากนั้นผู้ปกครองยังเป็ นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตเด็ก คือ บ าน และโรงเรียน ถาหากเด็กได้ รับการพัฒนาต วยวิธีการที่ถูกต องจากโรงเรียน เมื่อได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเป็ นการเสริมแรงจากผู้ปกครองเด็กจะเกิดความพร อมในการเรียนรู และเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ต าน คือ ตานร่างกายตานอารมณ์-จิตใจ ตานสังคม และตานสติปัญญา

ดังนั้น ผู้ปกครองคว รเข ามามีบทบาทในการสนับสนุนส งเสริมการจัดการศึกษา ในโรงเรียนโดยเข ามามีส่วนรับรู้การดำเนินงานและเสนอแนวทางในการจัดการศึกษา เนื่องจก จุดมุ่งหมายของโรงเรียนและจุดมู งหมายของผู้ปกครองต างก็มู งที่จะพัฒนาตัวเด็กเป็ นสำคัญ กล่าวได้ว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเด็กก็คือบ านและโรงเรียนผู้ปกครองและครูเปรียบเสมือน ผู้นำทางของเด็ก หากต างคนต างนำกันไปคนละทิศละทางก็จะเป็ นเสนขานสองเสนที่ไม่พบกัน ดังนั้นผู้ปกครองและครูจะต องจับมือกันปรึษาหาหรือกันรับทราบป ญหาของกันและกัน และหาทางร วมมือกันทำให้ เด็กได้ พัฒนาทั้งต านร่างกาย อารมณ์ -จิตใจ สังคมและสติป ญญา ตามแนวทางที่ถูกต องซึ่งจะเป็ นประโยชน์ ทั้งตตนเองและส วนรวม (ราศี ทองสวัสดิ์ , 2528 , หน้า 52)

สำหรับเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอมือง จังหวัดพะเยา ปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง โดยการยุบรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ถายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน จำนวน 4 ศูนย์ ดังนั้นการดำเนินงานเพื่อบริหารการศึกษา จึงเป็ นภารกิจที่สำคัญของเทศบาลตำบลบ้านสาง นอกจากนี้ ในบริบทพื้นที่ของเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอมือง จังหวัดพะเยา ผู้ปกครองต้อง ประกอบอาชีพ นอกบ านเพื่หารายได้ ให้กับครอบครัว ทำให้ ไม่มีเวลาเลี้ยงลูก จึงส่งลูกเข ารับ การเตรียมความพร้อมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งเทศบาลตำบลบ้านสางศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ที่สังกัดอยู่ ไม่มี ประสพการณ์ในการจัดการศึกษามาก อน ทำให้เทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอมือง จังหวัดพะเยา ตองเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเชื่อถือ และม่ั่นใจในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้ กับเด็กในเขตเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอมือง จังหวัดพะเยา ตวยเหตุผลและค วามจำเป นดังกล าว ผู้ศึกษาในฐานะที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการและ ความต้องการของผู้ปกครองตอการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอมือง จังหวัดพะเยา ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ต านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ต านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และต านการ มีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้มาใช้ในการปรับปรุง คุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอมือง จังหวัดพะเยา

ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการศึกษา และความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 65 คน
2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรค เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เกิดประสิทธิผล และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยยึดกรอบเนื้อหาตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ในพื้นที่ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
4. **ขอบเขตด้านระยะเวลา** การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2554 จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลการจัดการศึกษาแก่เด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านสาง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านสางตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส วนร วมและการสนับสนุนจากชุมชน

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ได้แก่ การกำกับดูแลคุณภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) การจัดบริการรถรับส่งนักเรียน สำหรับเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส สภาพของรถรับส่ง การกำหนดการรับสมัครเด็กนักเรียน

ด้านบุคลากร หมายถึงขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ได้แก่การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครองและเด็ก ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน การประพฤติตนเป็นแบบอย่าง การขับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สภาพอาคารเรียน พื้นที่ใช้สอยภายในศูนย์ สภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์ ขนาดพื้นที่เล่นกลางแจ้ง สภาพของเครื่องเล่น ความเหมาะสมของเครื่องเล่น

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ แนวการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาการท าง ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านสุขนิสัย การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ การเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอน การแจ้งข่าวสารของศูนย์ถึงผู้ปกครอง จัดประชุมชี้แจง การจัดกิจกรรมและแนวทางการพัฒนาศูนย์ การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์

ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่ผู้ปกครองต้องการหรือหวังผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านสางจัดการศึกษาในอนาคตในตนการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร

สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ดนวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ดนการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ได้แก่ การดูแลการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ารรับส่งนักเรียน ชุดเครื่องแบบ กำหนดการรับสมัคร

ด้านบุคลากร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครอง ความประพฤติของผู้ดูแลเด็ก พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็ก

ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ได้แก่ การจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม การป้องกัน พายุห่าโรค และมาตรการความปลอดภัย

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ วิชาการและกิจกรรมตามหลัก สูตร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรการศึกษา การจัดกิจกรรมที่เน้น การส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก อาคาร การจัดกิจกรรมจากแหล่งเรียนรู้

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ การจัดประชุมผู้ปกครอง การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ช่องทางการรับฟังความคิดเห็น ของผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลบ้านสาบ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาครั้งนี้ได้ศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาประกอบการพิจารณา เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตในการศึกษาที่ชัดเจนและครอบคลุม ลุ่มปัญหาที่จะศึกษามากขึ้น ซึ่งมีประเด็นต่อไปนี้

1. เกณฑ์มาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ
2. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ทฤษฎี เกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์มาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ

วิจารณ์ กุลชนะรัตน์ (2548, หน้า 34) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับคุณภาพของการดูแลและพัฒนาเด็กครบถ้วนไว้ 10 ประการ ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาในการดำเนิน การจัดการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่ามีคุณภาพหรือไม่ โดยสอดคล้องกับบริบทไทยได้ดังนี้

1. หลักสูตร ควรมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมกับช่วงวัยและบริบทของแต่ละท้องถิ่น โดยสอดคล้องกับเป้าหมายในการจัดการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยที่มุ่งหวัง ให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกด้านโดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะ ฯลฯ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับเด็กแต่ละคน ให้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อย่อย เล็ก ใหญ่ และ ความสมดุลของร่างกาย ให้รู้จักการแสดงออกที่เหมาะสม รู้จักทำงานด้วยตนเอง ดูแลตนเอง รับผิดชอบต่อส่วนรวม เคารพสิทธิผู้อื่น มีโอกาสพัฒนาสมองทั้งสองด้านเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จินตนาการและด้านสาระความรู้
2. สุขภาพและความปลอดภัย ได้มีการจัดการดูแลสุขภาพของเด็ก โดยมีบริการตรวจสุขภาพร่างกายและฟันประจำปี มีบริการ ดูแล สุขภาพ ประจำวันด้วยการตรวจส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ฟัน เล็บ ฟัน หู ฯลฯ พร้อมให้คำแนะนำดูแล ทำความสะอาดและการให้การดูแล ที่เป็นแบบอย่างได้ มีตู้ใส่ยาที่จำเป็นสำหรับเด็กและเป็นยาที่ยังอยู่ในสภาพใช้ได้ในส่วนของ

ความปลอดภัย จัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ สิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อเด็ก ควรเก็บให้พ้นมือพ้นตาเด็ก ปลั๊กไฟ ฟิวส์ที่ครอบอย่างมิดชิด มีเครื่องมือดับเพลิงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้

3. สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเด็กปฐมวัยไม่ว่าจะเป็นนอกห้องเรียนหรือภายในห้องเรียน มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน หมายถึงการจัดสิ่งแวดลอมกลางแจ้ง จัดเป็นสถานที่เล่น สนามเด็กเล่น ให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ประสบการณ์สัมผัสของร่างกายได้พัฒนาการทางภาษาและทักษะทางสังคม การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องจัดอย่างมีจุดหมาย วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จัดวางทั้งในตู้ บนตู้ วางกับพื้น วางกับที่รองต่าง ๆ ตามสภาพห้องโดยให้มีความสมดุลกัน

4. ความสัมพันธ์และการปฏิบัติต่อกันสำหรับครูผู้ดูแลเด็กและเด็กการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กได้ บุคลิกของครูผู้ดูแลเด็กสร้างความสบายใจให้กับเด็ก ด้วยการทักทายเด็ก เมื่อพบทุกเช้า มีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสโอบกอดเด็ก ให้การสัมผัสที่อบอุ่นแก่เด็กจะช่วยสร้างความมั่นใจและความมั่นคงให้เกิดขึ้นในใจของเด็กต้องสามารถสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในห้องเรียน ทำให้เด็กมีความรู้สึกอิสระและมีความปลอดภัย ทางจิต ความรู้ทางจิตวิทยา และพัฒนาการเด็ก

5. ความสัมพันธ์และการปฏิบัติต่อกันสำหรับครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับบ้านและชุมชน จะช่วยสร้างบรรยากาศของความเข้าใจความร่วมมือกันที่จะนำไปสู่การส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้ดูแลเด็กกับ ผู้ปกครองจะช่วยให้เด็กปฏิบัติตนได้อย่างสอดคล้องกันทั้งที่บ้านและศูนย์ฯ

6. คุณสมบัตินและการพัฒนาครู ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์ฯ ต้องจบปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยและเพิ่มพูนความรู้ด้วยการฝึกอบรมทุกปีเพื่อพัฒนาตนเองให้ทันข้อมูลข่าวสารทางการศึกษาปฐมวัย สำหรับผู้ที่ไม่ได้จบทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง โดยมีวุฒิระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีการฝึกอบรมระหว่างการทำงานให้เข้าใจและทำงานได้ดีกับเด็กปฐมวัย

7. โภชนาการ มีการจัดการเรื่องอาหารที่ถูกสุขลักษณะเหมาะกับวัยของเด็ก สถานที่ปรุงอาหารรับประทานอาหาร ปราศจากเชื้อโรค มีการบันทึก ทรายการอาหารแต่ละวันเพื่อให้พ่อแม่รับรู้และตรวจสอบได้ อาหารได้มาตรฐานตามที่กระทรวงสาธารณสุขระบุไว้ จัดบรรยากาศให้เด็กได้รับประทานอาหารอย่างมีความสุข

8. การบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความชัดเจนตั้งแต่ต้นนโยบาย ปรัชญา วัตถุประสงค์ ที่เป็นพื้นฐานนำไปสู่การปฏิบัติ บัณฑิตงานของบุคลากรเพื่อทำให้งานดำเนินไปได้ ทั้งในด้านธุรการและวิชาการ มีการแบ่งหน้าที่ในการบริหารสำหรับบุคลากรแต่ละคน อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการติดต่อประสานงาน ให้ทุกคนรู้บทบาท ความรับผิดชอบขอบข่ายอำนาจหน้าที่ในการทำงาน

9. การจัดตารางเวลา ตารางกิจวัตรประจำวัน จำเป็นเพื่อผู้ปกครองจะได้ทราบว่า เด็กมาอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้รับการดูแลหรือพัฒนาด้านใด การจัดตารางเวลา ปรับยืดหยุ่นได้แต่ละวัน

10. การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น มีผลการประเมินการทำงานของครูผู้ดูแลเด็กอย่างน้อยปีละครั้ง อาจด้วยการ สังเกตการณ์ จัด การเรียน การสอนในและนอกห้องเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ประเมินผลการทำงานของ ศูนย์ปีละครั้ง

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถดำเนินงาน พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม และเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทาง เดียวกัน แบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น แบ่งการบริหารจัดการเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

1. ด้านการบริหารงาน

1.1 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ และกำหนดให้มีโครงสร้างส่วนราชการ รวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบได้ ส่วน/กอง/สำนักการศึกษา โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 5 ปี ที่จะเข้ารับบริการไม่น้อยกว่า 20 คน

1.1.2 จัดทำโครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

1.1.3 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.4 จัดทำแผนดำเนินงาน ได้แก่ สำรวจสำมะโนประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี แผนรับนักเรียน การรับบุคลากร การจัดชั้นเรียน และการงบประมาณ เป็นต้น

1.1.5 จัดทำระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.6 รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ กรณีที่ไม่มีสถานที่ก่อสร้างเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์อนุญาตให้ใช้สถานที่ก่อสร้างและการบริหารจัดการศูนย์ ฯ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.2.2 ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.2.3 จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.4 จัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.5 รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

1.3 การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศึกษาวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.3.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.3.2 นำผลประชาคมพิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.3.3 จัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

1.3.4 รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

1.4 การให้บริการการอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคมและสติปัญญา ที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนาเป็นไปตาม วัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับ การศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังนี้

1.4.1 ระยะเวลาเรียนรู้ในรอบปีการศึกษาเริ่มต้นปีการศึกษาในวันที่ 6 พฤษภาคม และสิ้นปีการศึกษาในวันที่ 15 พฤษภาคม ของปีถัดไป โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดภาคเรียน รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 230 วัน และปิดภาคเรียนตามปกติในรอบปีการศึกษา ดังนี้

- 1) ภาคเรียนที่ 1 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 16 พฤษภาคม
วันปิดภาคเรียนวันที่ 11 ตุลาคม
- 2) ภาคเรียนที่ 2 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 1 พฤศจิกายน
วันปิดภาคเรียนวันที่ 1 เมษายน ของปีถัดไป

หมายเหตุ: 1. หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป
2. กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดและปิดภาคเรียนแตกต่างไปจากที่ กำหนดไว้ตามข้อ 1.4.1 สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและ ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น
3. การกำหนดระยะเวลาเรียนรู้ การเปิดและปิดภาคเรียนให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศ

1.4.2 การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก ได้แก่

- 1) อาหารกลางวัน
- 2) อาหารว่าง
- 3) เครื่องนอน

- 4) อาหารเสริม (นม)
- 5) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา และวัสดุครุภัณฑ์
- 6) การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์และ

สาธารณสุข

7) บริการอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม เช่น เป็นศูนย์ และหรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

1.4.3 การให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนา การเรียนรู้ให้เด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือ ใกล้เคียงได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4.4 จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กเล็กมีการ พัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัย และศักยภาพของเด็กแต่ละคนตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1.4.5 กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อ อประชุม สัมมนา ฝึกอบรม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน หรือ เหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สั่งปิดศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 15 วัน หากเป็นเหตุพิเศษที่ เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสาธารณะ ให้ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สั่งปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้ทำคำสั่งปิดเป็น หนังสือ และต้องกำหนดการเรียนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่สั่งปิด

1.4.6 ในระหว่างปิดภาคเรียน หรือปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามข้อ 1.4.5 ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วย ครูผู้ดูแลเด็ก หรือพนักงานจ้างอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเตรียมการ ด้านวิชาการ หลักสูตร การจัดการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก สื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ วัสดุต่าง ๆ การจัด สภาพแวดล้อม หรือการพัฒนาศูนย์ในด้านต่าง ๆ หรืองานด้านการศึกษาปฐมวัยอื่น

1.5 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ประกอบด้วย บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและ แต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสมจากชุมชน และผู้ดำรงตำแหน่ง ดังนี้

- 1.5.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา
- 1.5.2 ผู้นำทางศาสนา
- 1.5.3 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.5.4 ผู้แทนชุมชน

1.5.5 ผู้แทนผู้ปกครอง

1.5.6 ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

ให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธาน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ โดยตำแหน่งและให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) เสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิกหรือย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4) พิจารณา เสนอผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 5) พิจารณาเสนอแผนงาน /โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ ฯ ตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 6) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 7) ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มิถุนหมายระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจากรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

2.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น นำไปใช้จ่าย ดังนี้

2.1.1 ค่าอาหารเสริม (นม)

2.1.2 ค่าอาหารกลางวัน

2.1.3 ค่าตอบแทน และค่าครองชีพของบุคลากร

2.1.4 เงินประกันสังคม ของบุคลากร

2.1.5 ค่าวัสดุการศึกษา

2.1.6 ค่าพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาล

2.1.7 ทุนการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต /ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขา
การศึกษาปฐมวัย ตามโครงการความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

2.1.8 อื่น ๆ

โดยดำเนินการเบิกจ่ายรายการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรร

2.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีการจัดหางบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 จัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระยะ 3 ปี เพื่อนำสู่แผนพัฒนา
การศึกษา และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

2.2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

2.2.3 จัดทำแผนจัดหาพัสดุรายปี

2.2.4 จัดทำแผนจัดหาพัสดุ

2.2.5 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ

2.2.6 จัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการ
รายงานและการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

2.3 งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำ
เงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

2.4 การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการ

2.4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน วัสดุพัฒนาเด็ก ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักกองหัวหน้าส่วนการศึกษา หรือผู้แทนเป็นประธาน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข และผู้แทนผู้ปกครองในจำนวนที่เหมาะสมกรรมการ

2.4.2 แจกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สํารวจ ความต้องการในการใช้สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำนึงถึง ความปลอดภัย ประโยชน์ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กเล็กแต่ละวัย

2.4.3 ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.4 จัดทำระเบียบควบคุมวัสดุและครุภัณฑ์

2.4.5 ดำเนิน การเบิกจ่ายสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน ที่ได้มาให้กับ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

3. การบริหารงานบุคคล

กรณีเป็นพนักงานจ้าง

3.1 การสรรหา/เลือกสรร และการปรับสถานภาพ

3.1.1 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคล เพื่อเป็นพนักงานจ้างตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงาน ส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยยึดหลักสมรรถนะความเท่าเทียมใน โอกาส และประโยชน์ของ ทางการเป็นสำคัญด้วย กระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรม และโปร่งใสเพื่อรองรับ การตรวจสอบตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คณะกรรมการดำเนินการสรรหา /เลือกสรร และการปรับสถานภาพ ประกอบด้วย

- 1) ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน
- 2) ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา เป็นกรรมการ
- 3) หัวหน้าสำนักปลัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ
- 4) ให้นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ด้าน การศึกษา ในคณะกรรมการบริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กร่วมเป็นคณะกรรมการได้ตาม ความเหมาะสม

3.1.2 การกำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- 1) ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 อัตรา มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู:นักเรียน) 1:20 หากมีเศษตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กได้อีก 1 คน โดยจัดการศึกษาห้องละ 20 คน
- 2) สำหรับอัตราผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และตำแหน่งอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดให้มีได้ตามจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ดังนี้

- 4.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง
- 4.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมการศาสนา

4.2 การบริหารจัดการ

4.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชนและสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการศาสนา ให้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน 3 รูปแบบ ดังนี้

- 1) รูปแบบที่ 1 มอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด
- 2) รูปแบบที่ 2 มอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ ร่วมกับศาสนสถาน ทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และวิชาการ
- 3) รูปแบบที่ 3 มอบให้ศาสนสถานเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด ทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และวิชาการ

มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากรนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก ออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น และกรณีมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น

1.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือทางอื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

1.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจากนายจ้างหรือหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

1.1.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

1.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงาน ที่วางไว้ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรงานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึง การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับนโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.2 วางแผนพัฒนาการศึกษาประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

1.2.3 จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล

1.2.4 จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2.5 ประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.6 เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2.7 นิเทศ ส่งเสริมสนับสนุน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

1.2.8 จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานประเมินตนเอง

1.2.9 ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. ครูผู้ดูแลเด็ก

กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น

2.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

2.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา ทุกสาขาวิชาเอก หรือทาง อื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

2.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็ก ปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจาก นายจ้างหรือหน่วยงานซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

2.1.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

2.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ได้รับ มอบหมาย ดังนี้

2.2.1 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.2 จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย

2.2.3 ปฏิบัติงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.4 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

- 2.2.5 ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 2.2.6 อบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด
- 2.2.7 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.2.8 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 2.2.9 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2.2.10 จัดหา/ผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน
- 2.2.11 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล
- 2.2.12 ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน
- 2.2.13 พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 2.2.14 จัดให้มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียน
- 2.2.15 จัดระบบธุรการในชั้นเรียน
- 2.2.16 รวบรวมผลงานรายงานผลการปฏิบัติงานตามลำดับ
- 2.2.17 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

3.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของสถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

3.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 3.2.1 สนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก
- 3.2.2 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4. พนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่ อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ประกอบด้วย ธุรการ/

การเงิน/พัสดุ ผู้ประกอบอาหารภารโรงยามรักษาความปลอดภัยพนักงานจ้างตำแหน่งอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าจำเป็น

4.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2 สถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

4.3 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 4.3.1 ธุรการ/การเงิน/พัสดุ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ทำหน้าที่ธุรการ การเงิน และพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.2 ผู้ประกอบอาหาร มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ถูกอนามัย ตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กเล็ก แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสุขภาพดีไม่เป็น โรคติดต่อ จัดสถานที่ประกอบอาหารและเครื่องครัวให้สะอาดเป็นระเบียบ มีการจัดเก็บขยะถูกสุขลักษณะ

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.3 ภารโรง มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ทำความสะอาด รักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยดูแล ซ่อมแซม บำรุงรักษาอาคารสถานที่และทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และมีความปลอดภัยสำหรับเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.4 ยามรักษาความปลอดภัย มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ดูแลรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สิน บุคลากร และเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

5.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.1.1 กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน

5.1.2 สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งคุณภาพครูผู้ดูแลเด็ก สภาพแวดล้อม วิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.1.3 ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมสานสายใยรักเพื่อเสริมสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว

5.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย

5.1.5 ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

5.1.6 กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปอย่างมี คุณภาพ ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

5.2 หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

5.2.1 นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาลู่การปฏิบัติ

5.2.2 สสำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย /รวม ยุบเลิก และ ดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.3 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากร สถานที่ ตามฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

5.2.4 ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.5 จัดทำ แผนงานโครงการ และงบประมาณในการจัดตั้งและสนับสนุน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.6 จัดทำป ระกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม

5.2.7 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.8 จัดทำ ระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม

5.2.9 กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุ ภัณฑ์ และการบริหารจัดการ อย่างต่อเนื่อง

5.2.10 นิเทศติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่อบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็กตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ อันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของกา รเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่

1.1 ที่ตั้ง

1.1.1 สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่ อาจเสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ณาปนกิจสถาน มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการ ป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

1.1.2 ไม่อยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็นต้องสร้างให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วป้องกันอันตราย

1.1.3 พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่ที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง

1.2 จำนวนชั้นของอาคาร

อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้น ต้องมี มาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น และความสูงของห้องจากพื้น ถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

1.3 ทางเข้า-ออกตัวอาคาร

ทางเข้า-ออกจากตัวอาคาร มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ

1.4 ประตู-หน้าต่าง

ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้น และหน้าต่างมีความกว้างและความสูงไม่น้อยกว่าเมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

1.5 บันได

ไม่ลาดหรือชันเกินไป ควรมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรง และราวบันไดมีขนาดเหมาะสมกับมือเด็ก และระยะห่างของลูกกรงต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ปิดกั้นช่องบันไดและช่องลูกกรงบันได (ช่องที่เป็นช่วงอันตรายอยู่ระหว่าง 9-23 เซนติเมตร)

1.6 พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอยต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการทำกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหารและการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน หากไม่สามารถแยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดเป็นห้องอเนกประสงค์ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ โดยมีแนวทางดังนี้

1.6.1 บริเวณพื้นที่สำหรับนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 เมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป
- 2) อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด นำไปซักฟอก ตากแดดอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3) ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม มีสภาพดี และมีเฉพาะเด็กแต่ละคน ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ด้วยการซัก หรือฟึ่งแดด เพื่อลดการแพร่ของเชื้อโรค

4) ตรวจตราดูแลไม้ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่สำหรับนอน

1.6.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สภาพพื้นที่ทุกห้องต้องไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เช่น ตู้ โต๊ะ เป็นระเบียบ และมีการยึดติดกับผนังหรือพื้นอย่างมั่นคง ในกรณีที่เครื่อง ใช้นั้นล้มได้ง่าย เหลี่ยม มุม ที่แหลมคมของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่มเพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก

1.6.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอและควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี

1.6.4 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความปลอดภัยและความปลอดภัยเป็นหลัก ดังนี้

1) สถานที่ เตรียม ปิ้งอาหาร สะอาด เป็นระเบียบ และการขนส่งอาหารที่พร้อมบริโภคต้องมีการปกปิด

2) มีการระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่นคาวรบกวน

3) มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น มีการป้องกันอันตรายที่เกิดกับเด็กได้จากมีด ของมีคม ถังแก๊ส เป็นต้น

4) โต๊ะเตรียมปรุงอาหารมีสภาพดี สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

5) ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาว หรือสีอ่อน ไม่แตกง่ายหรือมีความคม

6) ที่ล้างภาชนะ ควรใช้อย่างที่มีก๊อกน้ำหรือท่อระบายน้ำ ถ้าใช้กะละมังต้องมี 3 ใบ วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร และบริเวณที่ล้างจะต้องมีการระบายน้ำได้ดี ไม่เฉอะแฉะ

7) ล้างภาชนะ อุปกรณ์ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ และน้ำสะอาดอีก 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล

8) ภาชนะ อุปกรณ์ เมื่อล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง ห้ามเช็ด วางใน ตะแกรงโปร่ง สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

9) เชียง มีด ต้องอยู่ในสภาพดี สะอาด แยกใช้ตามประเภทของอาหาร ได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ มีเชียงแยกใช้ตามประเภทอาหารอย่างน้อย 3 อัน และ ควรทำความสะอาดทันทีเมื่อใช้เสร็จ

1.6.5 ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาลเด็กต้องอยู่ในสายตาของครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่ปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

1.6.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้ สำหรับทำความสะอาดเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและ แปรงพื้นในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำจะต้องมีแสงสว่าง เพียงพอ มีอากาศถ่ายเทโดยสะดวก พื้นไม่ลื่น แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

1.6.7 ห้องส้วมสำหรับเด็กต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กโดยเฉลี่ย 1 ที่ ต่อ เด็ก 10-12 คน โถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือ กุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณี ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้ว ให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก แยกเป็นสัดส่วน สำหรับเด็กชายและเด็กผู้หญิง

1.6.8 ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้กิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการนอนคำนึงถึงความสะอาดและการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุด มีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกิน กว่า 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

1.6.9 การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไป ทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ภายในอาคาร

2.1.1 แสงสว่าง

ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่่าเสมอทั่วทั้งห้อง เพื่อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กเช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียด และมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

2.1.2 เสียง

ต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไป อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม

2.1.3 การถ่ายเทอากาศ

ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

2.2 ภายนอกอาคาร

2.2.1 รั้ว

ควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2.2.2 สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้แหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะ ต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

2.2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณลานวัด หรือในสวนสาธารณะในกรณีที่นำเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์

จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรม กลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

2.2.4 ระเบียบ

ต้องมีความกว้างของระเบียบไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียบ ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียบต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร กรณีที่มี อาคารสูง 2 ชั้นขึ้นไป ควรมีลูกกรงกั้นเพื่อความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพ ความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอยู่เสมอ

3. ด้านความปลอดภัย

3.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

3.1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟ ภายในบริเวณอาคาร

3.1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่องต่อพื้นที่ 10 ตารางเมตร และ ถังดับเพลิงติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถังไม่น้อยกว่า 1.50 เซนติเมตร

3.1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

3.1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุแตกหักง่าย หรือแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเสี้ยนไม้หรือแหลมคม

3.1.5 จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

3.1.6 จัดให้มีวัสดุกันลื่น ในบริเวณ ผนังห้องน้ำ- ห้องส้วมที่มีลักษณะลื่น และเก็บ สารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก วัสดุกันลื่นที่ใช้ใน ห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ

3.1.7 ไม่มีหลุม หรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัว อาคารรวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

3.1.8 มีระบบการล็อกประตูในการเข้า- ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับ เจ้าหน้าที่เปิด- ปิดได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัวและที่ประกอบ อาหารควรมีประตูเปิด-ปิดที่ปลอดภัยเด็กเข้าไปไม่ได้

3.1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุ้งลวด ฯลฯ และมีมาตรการ ป้องกันด้านสุขอนามัย

3.1.10 มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง มีความสูงขนาดที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก สำหรับสิ่งของเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตราย ต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

3.2 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.2.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัย ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

3.2.2 บุคลากรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกัน อุบัติภัยและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

3.2.3 มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลประจำไว้

3.2.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก

3.2.5 มีมาตรการในการรับ-ส่งเด็ก อย่างเป็นระบบ

3.2.6 มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องดำเนินการ ช่วยเหลือโดยด่วน

มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริม พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)
2. เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คุณลักษณะและสมรรถนะตามวัย โดยองค์กรร่วมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นใน สังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ
4. เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก เล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคมในท้องถิ่น
5. เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้าง รากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

- 2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
- 2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 2.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
- 2.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้อง กับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาขึ้นมาจากการสำรวจความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น โดยการศึกษาเอกสารท้องถิ่นและงานวิจัย มาประกอบเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย

การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการด้วยปฏิสัมพันธ์ที่
ระหว่างเด็กกับผู้ใกล้ชิด (หัวหน้าศูนย์/ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ปกครอง/ชุมชน)

- 1.1 ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงวิถีชีวิตของเด็ก
- 1.3 กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น
- 1.4 มีชีวิตประจำวันที่มีคุณภาพ
- 1.5 ร่วมมือกันระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา

2. จุดมุ่งหมาย

เด็กมีพัฒนาการโดยองค์รวมตามศักยภาพและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. สารการเรียนรู้

3.1 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.1.1 ด้านร่างกาย
- 3.1.2 ด้านอารมณ์-จิตใจ
- 3.1.3 ด้านสังคม
- 3.1.4 ด้านสติปัญญา

3.2 สารที่ควรเรียนรู้

- 3.2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก
- 3.2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อม
- 3.2.3 ธรรมชาติรอบตัว
- 3.2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก
- 3.2.5 วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

4.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2 ปี

- 4.1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 4.1.2 ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
- 4.1.3 มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
- 4.1.4 รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- 4.1.5 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 4.1.6 ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

- 4.1.7 สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว
- 4.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-5 ปี
- 4.2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขอนามัยที่ดี
- 4.2.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
- 4.2.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 4.2.4 มีคุณธรรม จริยธรรม
- 4.2.5 ชื่นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- 4.2.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 4.2.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 4.2.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 4.2.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
5. คุณลักษณะตามวัย
- 5.1 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 2 ปี
- 5.1.1 พัฒนาการด้านร่างกาย
- 1) วิ่งคล่องขึ้น แต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที
 - 2) เดินถอยหลังได้
 - 3) เดินขึ้นลงบันไดได้เอง โดยวางเท้าทั้ง 2 ข้างบนบันไดขั้นเดียว
 - 4) สลับเท้าขึ้นบันไดได้เมื่ออายุย่าง 3 ปี
 - 5) หยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย
 - 6) จับดินสอแท่งใหญ่ ๆ ได้ ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ
- 5.1.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ
- 1) แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด
 - 2) มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย
 - 3) ความเป็นตัวของตัวเอง

5.1.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น
- 2) เริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น
- 3) พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว
- 4) รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้
- 5) เริ่มรู้จักรอยคอย มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

5.1.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) มีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน 3-5 นาที
- 2) ชอบดูหนังสือภาพ
- 3) ชอบฟังบทกลอน นิทาน คำคล้องจอง
- 4) สนใจค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ
- 5) เริ่มประโยคคำถาม อะไร
- 6) สนใจสิ่งรอบตัว
- 7) วางของซ้อนกันได้ 4-6 ชั้น

5.2 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 3 ปี

5.2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้
- 2) รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว
- 3) เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
- 4) เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้

5.2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงอารมณ์ความรู้สึก
- 2) ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม
- 3) กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

5.2.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
- 2) ชอบเล่นแบบคู่ขนาน(เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)
- 3) เล่นสมมติได้
- 4) รู้จักรอคอย

5.2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
- 2) บอกชื่อของตนเองได้
- 3) ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
- 4) สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
- 5) สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ
- 6) ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองและแสดงท่าทางเลียนแบบได้
- 7) รู้จักใช้คำถาม อะไร
- 8) สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ
- 9) อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

5.3 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 4 ปี

5.3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
- 2) รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
- 3) เดินขึ้น-ลงบันได สลับเท้าได้
- 4) เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้
- 5) กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย

5.3.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
- 2) เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- 3) ชอบทำทนายผู้ใหญ่
- 4) ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

5.3.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
- 2) เล่นร่วมกับคนอื่นได้
- 3) รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง
- 4) แบ่งของให้คนอื่น
- 5) เก็บของเล่นเข้าที่ได้

5.3.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้

- 2) บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
- 3) พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ
- 4) สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- 5) สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ โดยเสียละเอียด
- 6) รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

เพิ่มขึ้น

5.4 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 5 ปี

5.4.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นคง

5.4.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- 2)ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- 3) ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

5.4.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
- 2) เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
- 3) มีมารยาทในสังคมที่งดงาม มีจิตอาสา

5.4.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นและสร้างสรรค์งานตามศักยภาพ

6. การจัดประสบการณ์

6.1 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.1.1 หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

- 1) เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- 2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- 3) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการ และพัฒนาการของเด็ก
- 4) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก

- 5) ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 6) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

6.1.2 แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี ดังนี้

- 1) ดูแล สุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
- 2) สร้างบรรยากาศความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์
- 3) จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
- 4) เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
- 5) จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก
- 6) ใช้ การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 7) ให้ครอบครัวชุมชนและสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็ก

6.2 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 3-5 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.2.1 หลักการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

5) ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

6.2.2 แนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

- 1) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
- 3) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ
- 4) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข เชื้อต่อการเรียนรู้
- 6) จัด ประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในบริบทของชุมชนนั้น ๆ
- 7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 8) จัดประสบการณ์ให้เด็กทั้งที่มีการวางแผนล่วงหน้าและแผนที่เกิดจากสภาพจริง
- 9) นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
- 10) ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

7. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แบ่งออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

- 7.1 ด้านหลักสูตร
- 7.2 ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน
- 7.3 ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์
- 7.4 ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 7.5 ด้านการวัดและประเมินผล
- 7.6 ด้านการนิเทศการศึกษา
- 7.7 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
- 7.8 ด้านโภชนาการ

7.9 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียน

7.10 ผ่านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนทุกภาคส่วน

บุคลากร ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษาและศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 ให้คำแนะนำปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กให้กับผู้ปกครองและครู

1.3 ให้คำแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชน ท้องถิ่นทราบอย่างทั่วถึง

2. ด้านอาคารสถานที่

2.1 ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร

2.2 ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านงบประมาณ

ระดมทรัพยากรสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรมศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ด้านบุคลากร

4.1 ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานและการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.2 ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชนได้ ดังนี้

5.1 จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน

- 5.2 จัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์กับผู้ปกครอง
- 5.3 จัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้กับผู้ปกครอง
- 5.4 จัดทำมุมเรียนรู้ผู้ปกครอง
- 5.5 จัดกิจกรรมการแสดงของเด็กเข้าร่วมในโอกาสต่าง ๆ
- 5.6 จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และผลงานเด็ก
- 5.7 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้น ๆ
- 5.8 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น ตลาด วัด สวนสาธารณะ ฯลฯ
- 5.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการชุมชน เกี่ยวกับอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร

และอื่น ๆ

การให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นอกเหนือจากการให้การอบรมเลี้ยงดู การจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ชุมชนได้
ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้ บริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชน หรือประชาชน
ภายในท้องถิ่น ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

2. ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของ
ชุมชน หรือประชาชน

3. ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวิชาการ สารสนเทศหรือเป็นแหล่งเรียนรู้
ให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนในการค้นคว้าศึกษาต่าง ๆ

4. ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการแก่ประชาชน หรือชุมชนในท้องถิ่น โดยให้
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือครูผู้ดูแลเด็ก เป็นวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ในการอบรม
เลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

5. ด้านการให้บริการสาธารณะ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถมีส่วนร่วมช่วยในการสนับสนุนการให้บริการสาธารณะแก่
ชุมชน หรือประชาชนได้ ตามบริบทหรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น

6. การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากชุมชน
 - 6.1 การสนับสนุนวัสดุ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ
 - 6.2 บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ
 - 6.3 ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ
 - 6.4 ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
 - 6.5 ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษาเพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.2 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก
- 1.3 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.4 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. แนวทางปฏิบัติงาน

- 2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.2 จัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ
- 2.3 ส่งแผนงานและปฏิทินงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด พิจารณาเห็นชอบ

- 2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 2.5 ดำเนินการตามแผนงานและปฏิทินงานที่กำหนดไว้
 - 2.6 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับรูปแบบ และกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือได้ตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น)
3. การส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานผู้จัดการศึกษาปฐมวัยมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
 - 3.2 ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย
 - 3.3 ประเมินผลการพัฒนา
 - 3.4 สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การพัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบประกันคุณภาพภายในที่มีมาตรฐาน ซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547 ข, หน้า 2)

มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานขั้นพื้นฐาน) ประกอบด้วย 12 มาตรฐาน

1. มาตรฐานด้านบุคลากร (มี 4 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี

มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้ดูแลเด็กและผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

2. มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (มี 4 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการร่วมมือกันระหว่างบ้านองค์การศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

3. มาตรฐานด้านผู้เรียน (มี 4 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

จากมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ ว่า มาตรฐานการดำเนินงานดังกล่าวสามารถช่วยให้การดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตตลอดจนการให้ความสำคัญของการจัดประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดูบุตร หลานของประชาชนตั้งแต่แรกเกิดเพื่อวางรากฐานการพัฒนาคอนอย่างเป็นระบบ ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับชั้นพื้นฐานตั้งแต่ 3 ขวบ เป็นต้นไป โดยมุ่งหวังการเตรียมความพร้อมของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการทำงานมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์และการจูงใจโดยตรง ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าและเขียนไว้มากมาย แต่ในที่นี้จะขอนำมากล่าวเฉพาะหลักการและทฤษฎีที่สำคัญของสังเขป ดังนี้

ทฤษฎีการจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก (Herzberg) หรือ ทฤษฎีสองปัจจัยของ (Herzberg's Two Factor Theory)

เฮอริชเบอร์ก และคณะ (Herzberg and others อ้างอิงใน ประพันธ์ สุริหาร, 2532, หน้า 67-69) ได้ศึกษาทฤษฎีจูงใจค้ำจุน (Motivation Maintenance Theory) หรือ ทฤษฎีจูงใจ

สุขอนามัย (Motivation Hygiene Theory) เป็นทฤษฎีที่ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญ 2 ประการ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจและไม่ถึงพอใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยทั้งสองได้แก่ ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) และปัจจัยสุขอนามัย หรือปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factor)

ปัจจัยจูงใจ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติโดยตรง เป็นปัจจัยที่จูงใจให้บุคลากรในหน่วยงานเกิดความพึงพอใจ และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปัจจัยจูงใจ มี 5 ประการ คือ

1. ความสำเร็จของงาน (Achievement)
2. การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition)
3. ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน (Advancement)
4. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ (Work Itself)
5. ความรับผิดชอบ (Responsibility)

ส่วนปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่ไม่ใช่สิ่งจูงใจ แต่เป็นปัจจัยที่จะค้ำจุนให้เกิด แรงจูงใจ การปฏิบัติงานของบุคคล ปัจจัยค้ำจุนนี้เป็นสิ่งจำเป็นเพราะถ้าไม่มีปัจจัยเหล่านี้ บุคคลในองค์กรอาจเกิดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยค้ำจุน 10 ประการ คือ

1. นโยบายและการบริหารงานของหน่วย (Company Policy And Administration)
2. โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility Growth)
3. ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน (Interpersonal Relation to Superior, Subordinate, Peer)
4. เงินเดือน (Salary)
5. สถานะของอาชีพ (Occupation)
6. ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personnel Life)
7. ความมั่นคงในงาน (Security)
8. สถานการณ์ทำงาน (Working Conditions)
9. เทคนิคของผู้บังคับ (Supervisor Technical)
10. ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personal Life)

มาสโลว์ (Maslow, 1954, pp. 35-46) ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ โดยมีสมมติฐานว่ามนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่ มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจจะยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งก็จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งความต้องการจะเป็นไปตามลำดับดังนี้

1. ความต้องการด้านสรีระ (Physiological Need) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Need) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging) เมื่อความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของก็จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ หมายถึง ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับ ได้รับความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการการเห็นตนเองมีคุณค่า (Esteem Need) ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับ ความอยากเด่นในสังคม ต้องการให้บุคคลอื่น รวมถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ

5. ความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเอง (Need For Self Actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความต้องการของตนเอง ยอมรับได้ในส่วนที่เป็นจุดอ่อนของตนเอง

ธงชัย สันติวงษ์ (2529, หน้า 381-384) อธิบายสมมติฐานของมาสโลว์ (Maslow) เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ว่า ทุกคนมีความต้องการ และมีตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด ความต้องการเหล่านี้จะเริ่มจากต่ำไปหาสูงตามลำดับความสำคัญ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจปกติเป็นลักษณะนามธรรม ซึ่งเป็นสิ่งปรารถนาของบุคคล เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้น ๆ ได้มีผู้พยายามอธิบายมโนทัศน์ของความพึงพอใจ ในชีวิตในทัศนะต่าง ๆ และให้ความหมายของความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกันออกไป อาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

วรูม (Vroom อ้างอิงใน อารีรัตน์ อุทิศ 2539, หน้า 49) กล่าวว่าทัศนคติและความพึงพอใจสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งนี้ คำนี้จะหมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ๆ ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจในสิ่งนั้นเอง

วอลแมน (Wolman อ้างอิงใน อาร์ริธน์ อุทิศ, 2539, หน้า 49) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (Goals) ความต้องการ (Wants) หรือแรงจูงใจ

อุทุมพร จามรมาน (2528 อ้างอิงใน สุภัตรา ธารานุกูล, 2544, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจว่าเป็นการประเมินความรู้สึกของบุคคลต่อสภาพที่เป็นอยู่ ถ้ามีความรู้สึกต่อบ้าน ชุมชนและสังคม ย่อมก่อให้เกิดความอยากมีชีวิต ความอยากใช้ชีวิตที่รื่นรมย์ และมองชีวิตที่มีความสุข

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2536, หน้า 15-19) สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นสภาพทางอารมณ์ของบุคคล ซึ่งสืบเนื่องมาจากความเต็มใจที่จะตอบสนองเมื่อบุคคลทำปฏิกิริยาบางอย่างไปแล้ว ความพอใจเป็นตอนหนึ่งของการตอบสนอง ซึ่งการตอบสนองเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมด้านทัศนคติค่านิยม ความรู้สึก ความชอบ พฤติกรรมด้านนี้แบ่งเป็น 5 ส่วน คือการรับ (Receive) การตอบสนอง (Responding) การให้ค่า (Valuing) การจัดกลุ่มค่า (Organization) การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization By Value)

อัมพร เจริญชัย (2536, หน้า 25 อ้างอิงใน ดุษฎี ใหญ่เรืองศรี 2541, หน้า 28) ความพึงพอใจคือ สิ่งที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ เป็นการลดความเครียดทางด้านร่างกายและจิตใจ หรืออาจเป็นสภาพของความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุขความสดชื่นเอาใจ ตลอดจนสร้างทัศนคติในทางบวกต่อบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามความพอใจในการปฏิบัติต่อสิ่งนั้น

บุญทัน ดอกไธสง และ เอ็ด สาระภูมิ (พ.ศ. ... , หน้า ... อ้างอิงใน เอกพจน์ พรหมแสง, 2544, หน้า 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นลักษณะของความรู้สึกที่แสดงออกถึงเป้าหมายที่สำคัญและเป็นการกระตุ้นให้พนักงานปฏิบัติตามจุดประสงค์ขององค์กร

ดังนั้น สรุปว่า ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบชื่นชมมีความสุขกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของตนเอง ตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อรรถพร (2546 หน้า 29) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือระดับพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้นๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้นๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

สายจิตร์ (2546, หน้า 14) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ แต่ถ้าเมื่อใดที่สิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกแต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งใดสร้างความรู้สึก

ผิดหวัง ไม่บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ก็เกิดความรู้สึกทางบวกแต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งใดสร้างความรู้สึกผิดหวังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทางลบเป็นความรู้สึกไม่พึงพอใจ

สรุป ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกต่องานหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีทั้งทางบวกและ ทางลบ ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้เสมอตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อม

ดังนั้นในหน่วยงานจำเป็นต้องมีการสำรวจความพึงพอใจในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้วย หากองค์การบริการสามารถสร้างความพึงพอใจในการบริการ โดยทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการมีความรู้สึกในทางบวก อันเป็นผลมาจากการประเมินเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงในระดับที่สอดคล้อง หรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวังไว้ในสถานการณ์การบริการที่เกิดขึ้น ย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อกิจการบริการนั้น

การสำรวจความพึงพอใจสำคัญยิ่งสำหรับหน่วยงานองค์กรที่ทำงานร่วมกับชุมชน เช่น สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536, หน้า 24) ได้ให้ความหมายของความต้องการไว้ว่า ความต้องการ หมายถึง สภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความต้องการของคนเรามากไม่ได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ เมื่อได้รับการตอบสนองหนึ่งก็จะเกิดความต้องการมากขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

วินัย เพชรชว (http://www.geocities.com/vinaip/knowledge/motive02.html.2550) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการไว้ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีลำดับความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย Abraham Maslow นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยบราวน์ เป็นทฤษฎีที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่า บุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด

กรอบความคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้มีสามประการ คือ

1.1 บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการสนองตอบเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการสนองตอบแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป

1.2 ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับขั้นเรียงตามความสำคัญจากความต้องการพื้นฐานไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน

1.3 เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการตอบสนองอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับสูงขึ้นไป Maslow เห็นว่า ความต้องการของบุคคลมีห้ากลุ่มจัดแบ่งได้เป็น 5 ระดับ จากระดับต่ำไปสูง เพื่อความเข้าใจมักจะแสดงลำดับของความต้องการเหล่านี้

1.3.1 ความต้องการทางร่างกาย(Physiological Needs) เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอ ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยมีอาหารและที่พักอาศัย เขาก็จะมีกำลังที่จะทำงานต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพ เป็นการสนองความต้องการในลำดับนี้ได้

1.3.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึง ความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากอันตรายทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงาน ในชีวิต และสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ต่อพนักงานทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การมีสภาพแรงงานความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

1.3.3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเราจะต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

1.3.4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเราจะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจและสร้างการนับถือตนเอง ขึ้นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกมั่นใจในตัวเอง และเกียรติยศความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูง งานที่ท้าทาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

1.3.5 ความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ และการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการงาน เป็นต้น แบ่งความต้องการเหล่านี้ออกเป็นสองกลุ่ม คือ ความต้องการ

ที่เกิดจากความขาดแคลน (Deficiency Needs) เป็นความต้องการระดับต่ำ ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็นความต้องการก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง (Growth Needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต จัดเป็นความต้องการระดับสูงและอธิบายว่า ความต้องการระดับต่ำ จะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ส่วนความต้องการระดับสูงจะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายใน ตัวบุคคลเอง ตามทฤษฎีของ Maslow ความต้องการที่รับการตอบสนองอย่างดีแล้ว จะไม่สามารถเป็นเงื่อนไขจูงใจบุคคลได้อีกต่อไป แม้ผลวิจัยในเวลาต่อมา ไม่สนับสนุนแนวคิดทั้งหมดของ Maslow แต่ทฤษฎีลำดับความต้องการของเขา ก็เป็นทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการอธิบายองค์ประกอบของแรงจูงใจ ซึ่งมีการพัฒนาในระยะหลัง ๆ ตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ชั้นของมนุษย์ มีความสำคัญไม่เท่ากัน การจูงใจตามทฤษฎีนี้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปและความต้องการในแต่ละชั้นจะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใด นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองตามความต้องการในลำดับนั้น ๆ

สรุป ความต้องการ หมายถึง ความยากได้ ประสงค์จะได้ ความต้องการแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เพื่อให้ร่างกายทำงานได้ปกติ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ออกกำลังกาย เคลื่อนไหว เป็นต้น ร่างกายต้องการอาหาร น้ำ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ ต้องการเสื้อผ้าที่อยู่อาศัย เพื่อให้ร่างกายอบอุ่น ต้องการไปหาหมอรักษาเมื่อร่างกายเจ็บป่วย

2. ความต้องการทางด้านจิตใจเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจและ อารมณ์ ได้แก่ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก ความอบอุ่น ความสำเร็จ เกียรติยศชื่อเสียง เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนันท์ ปิระศิริ (2539, หน้า 113-114) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูที่เลี้ยง ทุกคนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานมีความตั้งใจ มีบุคลิกภาพที่ดี และวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ แต่เนื่องจากงบประมาณต้องจัดสรรไปใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ จึงทำให้มีข้อขัดแย้งในเรื่องของเล่นและสื่อเพื่อการพัฒนาเด็กที่ไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูที่เลี้ยงจึงเน้นการปฏิบัติงาน

ในด้านการดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัยเด็กเป็นสำคัญ กล่าวคือ มีอาหารให้เด็กรับประทาน จัดที่นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอกับเด็ก ตรวจสุขภาพเด็ก เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพราะการที่เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงนั้น นับว่าเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเด็กในด้านอื่น ๆ ต่อไป

กมล รอดคล้าย (2539, หน้า 94-95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อศึกษาผล การเรียนและพัฒนาการเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ในด้านการเรียนการสอนพบว่า ส่วนใหญ่นำหลักสูตรหรือแนวของกระทรวงศึกษาธิการไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นแต่สื่อและอุปกรณ์การศึกษายังคงใช้สื่อพื้นฐาน ได้แก่ กระดาษดำ ชอล์ก รูปภาพและวิธีการสอนก็เป็นการสอนแบบเดิม กล่าวคือ การเล่านิทาน ร้องเพลง การเล่นเกม ซึ่งแม้ว่าจะสอดคล้องกับสภาพของศูนย์และท้องถิ่น แต่ในอนาคตควรมีการพัฒนา ผู้ดูแลเด็กให้มีวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มีสื่อทันสมัยเหมาะสม และลักษณะงานที่ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติ ส่วนใหญ่ คือ การดูแลอนามัยเด็ก รองลงมาคือ การดูแลโภชนาการ กรมวิชาการ (2540, หน้า 120-122) ได้วิจัยเรื่องการจัดการศึกษาระดับประถม มัธยม และอาชีวศึกษาของไทย ในทศวรรษหน้าที่สอดคล้องกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา พบปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1. ครูยังเน้นวิธีสอนเด็กให้อ่านออก เขียนได้และทำเลขได้ มากกว่าการสอนเพื่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ การเตรียมความพร้อมของเด็ก
2. ครูขาดสมรรถภาพทางด้านทักษะ ได้แก่ การเลือก การเตรียมประสบการณ์และ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ การใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง การใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์
3. ครูขาดการพัฒนาเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ ในการใช้แผนการจัดประสบการณ์ และขาดการแลกเปลี่ยนความรู้กับโรงเรียนอื่น
4. ครูยังขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น เทปประกอบการสอนเพลงและจังหวะ ฯลฯ
5. ครูยังขาดความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้ในการดูแลเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ดูแลเด็กในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กจะนำหลักสูตรหรือ แนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ สภาพของท้องถิ่น ส่วนสื่อการเรียนการสอนจะใช้สื่อที่สามารถผลิตได้ในท้องถิ่นจึงทำให้ผู้ศึกษา

สนใจที่จะศึกษาว่าผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ในการดูแล เด็กปฐมวัยเพียงใด และความรู้ในการดูแลเด็กปฐมวัยจะเป็นปัจจัยในการทำนายนการปฏิบัติงาน ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้หรือไม่อย่างไร

ตัดดาว ลออโรจนวงศ์ (2532, หน้า 8) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้สรุปปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กและ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้ ค่าตอบแทนที่ได้รับจากการสนับสนุนของรัฐบาล และผู้ปกครองเด็กของผู้ดูแลเด็กน้อยเกินไป ไม่เหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน ประกอบกับ ผู้ดูแลเด็กส่วนมากไม่มีอาชีพรอง รายได้หลักจึงมาจากค่าตอบแทน และค่าตอบแทนที่ได้รับ ในแต่ละเดือนไม่แน่นอน เพราะผู้ปกครองเด็กจ่ายค่าตอบแทนไม่สม่ำเสมอ ผู้ดูแลเด็กไม่เคย ผ่านการฝึกอบรมทั้งการปฐมนิเทศ การฝึกอบรมก่อนประจำการและระหว่างประจำการ ทำให้ ผู้ดูแลเด็กบางส่วนขาดความมั่นใจในตนเองและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ตลอดจนหลักเกณฑ์ของ การดำเนินงานศูนย์ฯ ไม่ชัดเจน อีกประการหนึ่งคือ ผู้ดูแลเด็กลาออกบ่อย มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ทำให้เสียเวลาและงบประมาณในการฝึกอบรมใหม่ และการเรียนการสอน การอบรมไม่ต่อเนื่อง เด็กต้องปรับตัวอยู่เสมอ ๆ ทำให้ไม่มีความคุ้นเคยกับผู้ดูแลเด็กเท่าที่ควร คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก และการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กยังไม่เต็มที่นัก และยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการดำเนินงาน ของศูนย์ฯ จึงไม่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของเท่าที่ควร ทำให้ผู้ดูแลเด็กต้องรับภาระหนักผู้ปกครอง เด็กบางคนยากจนมาก ไม่มีเงินจ่ายค่าตอบแทนให้ผู้ดูแลเด็ก ไม่มีอาหารกลางวัน ให้เด็กนำมา รับประทานและไม่มีเสื้อผ้าให้เด็กใส่มาเรียน ฯลฯ ซึ่งรัฐควรให้การสนับสนุนคนกลุ่มนี้ ตามสมควร อุปกรณ์การเรียนการสอน และเครื่องเล่นของเด็กในศูนย์ฯมีไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณ ในการจัดหาและผู้ดูแลเด็กบางส่วนก็ยังไม่เคยได้รับการอบรมในเรื่องการผลิตสื่อการสอน ประกอบกับวัสดุต่าง ๆ หายาก ผู้ดูแลเด็กบางส่วนไม่สามารถผลิตสื่อการสอนเองได้

จากการศึกษาผลการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความตั้งใจ มีบุคลิกภาพที่ดีและวางตัวเป็น แบบอย่างที่ดีแก่เด็ก แต่เนื่องจ ากขาดงบประมาณซึ่งได้รับการจัดสรรน้อย จึงทำให้เกิด ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านเครื่องเล่นและการผลิตสื่อต่าง ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองเด็กให้การสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อย โดยเฉพาะด้านงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ดูแลเด็กเน้นการปฏิบัติงาน

ด้านโภชนาการและสุขอนามัยเป็นหลัก ส่วนการปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ เป็นลำดับรองลงไปตามความจำเป็น

จำนง จันแปงเงิน (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางในการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียน สภาพทั่วไป อัตราส่วนครูต่อเด็กโรงเรียนประถมศึกษา 1:23 ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด 1:20 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1:19 ครูมีวุฒิด้านอนุบาลศึกษาเป็นส่วนนี้ อย อายุโดยเฉลี่ยเด็กในโรงเรียนประถมศึกษา 4-6 ขวบ เด็กในศูนย์อบรมก่อนเกณฑ์ในวัดและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2-3 ขวบ ห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นอาคารถาวรเอกเทศ สภาพการจัดการมีการสำรวจเด็กก่อนเข้าเรียนรายงานผลการพัฒนาเด็กครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน 1-2 ครั้งต่อปี ครูใช้ตารางกิจกรรมประจำวัน จัดประสบการณ์ให้เด็ก แหล่งเงินได้รับจากหน่วยงานเจ้าสังกัดเป็นส่วนใหญ่

2. ทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียน พบว่า ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างหลากหลาย อัตราส่วนครูต่อเด็ก 1:20 การจัดสรรงบประมาณเป็นรายหัว ครูผู้สอนควรเป็นผู้จัดทำแนวประสบการณ์ การวางแผน ควรมีการเตรียมวางแผน วางแผนนำแผนไปปฏิบัติ ประเมินผลและปรับปรุงผล อาคารเรียนควรเป็นเอกเทศ ชุมชนควรมีส่วนร่วมด้านการเงิน แรงงานและวัสดุ

ชาติรี พันธุ์รัส (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการพัฒนาเด็กในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร พบว่า สภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ในเรื่องการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ผู้ปกครองผลัดเวรกันมา ทำอาหารกลางวันให้เด็กเล็ก การผลิตสื่อการเรียนการสอนแก่เด็กและปัญหาการให้การสนับสนุนจากนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายหลังที่ได้จัดกิจกรรมแทรกแซงแล้วปัญหาดังกล่าวลดลง

บุญยิ่ง เทคน้อย (2545, หน้า 67) ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและความต้องการในการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่เลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แสดงลักษณะที่ปรากฏให้เห็นว่า มีความฉลาดทางปัญญาที่มีลักษณะเฉพาะตัว อย่างน้อย 3 ลักษณะ และเห็นว่า ความฉลาดทางปัญญาของเด็กมีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการเรียนรู้ส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ปิยะนันท์ หิรัญษ์ชโลทร (2545, หน้า 47-48) ได้วิจัยเรื่องความเข้าใจของผู้ปกครอง ชาวใต้หวันเกี่ยวกับคุณภาพและความพึงพอใจ จตต่อการจัดโปรแกรมเด็กก่อนวัยเรียน วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือเพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณภาพและความพึงพอใจ ต่อโปรแกรมศึกษาผลกระทบของลักษณะครอบครัวที่มีต่อความเข้าใจในคุณภาพและความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองชาวใต้หวันจำนวน 720 คน ที่มีบุตรอายุระหว่าง 4-6 ปี และศึกษา อยู่ในโรงเรียนอนุบาล 1 ใน 4 แห่ง ของโรงเรียนอนุบาลอำเภอและอีก 12 แห่ง ในเต้าหยวน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ใช้แบบสอบถามประกอบด้วย 6 ตอน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ข้อมูล การเลือกโปรแกรม การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณภาพโปรแกรม ความพึงพอใจใน โปรแกรมของผู้ปกครอง ความคิดเห็นและคำแนะนำเพื่อการปรับปรุงคุณภาพและข้อมูลพื้นฐาน ของผู้ปกครองวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ MANOVA และ One-Way ANOVA ซึ่งแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญและหาค่า T-test ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองชาวใต้หวันมีความพึงพอใจต่อคุณภาพ ในกระบวนการการทำงานมากกว่าคุณภาพของแผนในโปรแกรม การศึกษาลักษณะครอบครัว พบว่า ระดับการศึกษารายได้ของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความเข้าใจในคุณภาพโปรแกรมของ ผู้ปกครอง และระดับการศึกษาเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อคุณวุฒิของครูมากกว่าผู้ปกครอง ที่มีบุตรอยู่ในโปรแกรมที่หวั งผลกำไร และพบว่า การจัดบริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สถานที่ตั้ง หลักสูตรและโปรแกรมคุณวุฒิของครู เป็นสิ่งที่มีผลต่อความเข้าใจในการเลือก โรงเรียนอนุบาลของชาวใต้หวัน

บัลลังก์ จันทบูรณ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึ กษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ด้านเป้าหมายไม่มีปัญหาในการจัดการศึกษา แต่ส่วนใหญ่ต้องการให้บริการ เด็กในเขตชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่เป็นอันดับแรก และจัดตั้งศูนย์บริการเพื่อพัฒนางานในด้านการจัดการศึกษาระดับก่ อนประถมศึ กษาในเขตรับผิดชอบ ด้านหลักการศึกษา รูปแบบ จุดมุ่งหมาย แนวการจัดประสบการณ์และการประเมินผล ส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการจัด ห้องเรียน ห้องอื่น และสถานที่สำหรับการบริการสุขภาพที่ไม่เป็นสัดส่วน จำนวน โต๊ะเก้าอี้ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่ เพียงพอ จึงควรจัดทำนโยบายแผนการจัดการ การศึ กษา โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้รับบริการอย่างทั่วถึงและส่งเสริมการบริการในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านวิชาการ ด้านส่งเสริมสุขภาพเด็ก ด้านส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ควรจัดรูปแบบ ประสบการณ์ให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ควรมีการวัดและประเมิน ผลเด็กอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการขาดทักษะ การแก้ปัญหาข้อบกพร่องของผู้เรียนด้านการพูดภาษาไทยกลางขาดการนิเทศการให้คำแนะนำ

จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานต้นสังกัด จึงควรกำหนดวุฒิการศึกษาและคุณสมบัติของครู ควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบที่หลากหลายและต่อเนื่อง และสำหรับด้านรูปแบบของการอุดหนุน สภาพปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ สถานศึกษาไม่ได้รับการอุดหนุนงบประมาณที่เพียงพอ เช่น อาคารสถานที่ เครื่องแต่งกายเด็ก อาหารกลางวันและอาหารเสริมนม ที่เพียงพอกับจำนวนเด็ก จึงควรสนับสนุนให้มีการอุดหนุนสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน ด้านการบริหารและประสานงาน พบว่า มีปัญหาด้านการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรจัดรูปแบบการบริหารสถานศึกษาในรูปคณะกรรมการ ควรมีการกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ นิเทศ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษา เพศ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลที่คณะผู้บริหารปฏิบัติงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา อธิยาจิริกุล (2549, บทคัดย่อ) พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในภาพรวม มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไป พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กและองค์กรชุมชน ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับ จำนวนครั้งการได้รับการฝึกอบรม การได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ระดับการศึกษา สถานภาพ การสมรส อายุ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและรายได้ของผู้ดูแลเด็กกับระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กได้ร้อยละ 44.3 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักในการทำนายเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กและองค์กรชุมชน ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความต้องการในประโยชน์ที่จะได้รับจำนวนครั้ง

การได้รับการฝึกอบรมและระดับการศึกษา และตัวพยากรณ์ที่ดีของระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในภาพรวมมี 6 ตัว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็ก และองค์การชุมชน ความต้องการในประโยชน์ที่จะได้รับจำนวนครั้งการได้รับการฝึกอบรม การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่รัฐและระดับการศึกษา โดยตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กได้ร้อยละ 41.9

ธนวรรณ ทองอ่อน (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การดูแลโภชนาการ ครูดูแลเด็ก การดูแลความปลอดภัย การดูแลสุขภาพการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรม ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก ก สังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนคร นครปฐม พบว่า ในด้านของการจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัยครูผู้ดูแลเด็ก ไม่แตกต่างกัน สำหรับในด้านของการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนคร นครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐมต่อการจัดบริการดูแลเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้ การจัดสภาพแวดล้อมต้องจัดสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ร่มรื่นเย็นสบาย ด้วยการปลูกต้นไม้ สนามหญ้าควรได้รับการตัดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ดูสะอาดตาและป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย และควรเพิ่มเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กให้เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก การจัดกิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กจัดควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น ไปทัศนศึกษานอกศูนย์พัฒนาเด็ก การดูแลโภชนาการ ควรจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ให้ครบทั้ง 5 หมู่ทุกวัน ครูควรที่จะดูแลให้เด็กรับประทานอาหารเช้า และควรปลูกฝังให้เด็กชอบรับประทานผักและผลไม้ และในแต่ละปี ครูและผู้ประกอบอาหารควรมีโอกาสเข้ารับการอบรมด้านโภชนาการอย่างน้อย 1 ครั้ง การดูแลสุขภาพ ควรจัดแพทย์มาตรวจสุขภาพเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของเด็กอย่างสม่ำเสมอ และภายในศูนย์พัฒนาเด็กไม่ควรเลี้ยงสุนัขและแมวอาจจะนำมาซึ่งอันตรายได้ การดูแลความปลอดภัยทางเดินระหว่างอาคารเรียน

ห้องน้ำและห้องอาหารควรมีหลังคาคลุมทางเดินด้วย เพื่อป้องกันแสงแดดและฝน ควรจัดครูดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ในขณะที่เด็กกำลังเล่นเครื่องเล่นสนามและควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหน้าประตูทางเข้า-ออก ตลอดทั้งวันครูดูแลเด็ก ครูดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและอยู่กับเด็กด้วยความรัก ความห่วงใยเพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่นคุ้นเคยและไว้วางใจ ครูควรลงโทษเด็กให้ถูกวิธี และควรเพิ่มจำนวนครูให้สอดคล้องกับจำนวนของเด็ก

สรุป ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถานการศึกษาแห่งแรกที่เด็กอายุ 3-4 ขวบ ได้เข้ามาศึกษาเพื่อทำการเตรียมความพร้อมเพื่อเตรียมให้อ่านออก เขียนได้ และเพื่อเตรียมเข้าศึกษาในระดับอนุบาลต่อไป โดยศูนย์พัฒนาเด็กจะทำการเตรียมความพร้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เมื่อเด็กได้รับการเตรียมความพร้อมมาอย่างดีแล้ว เด็กๆ เหล่านั้น ก็จะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และพร้อมที่จะเรียนในระดับสูงขึ้นไป ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแหล่งที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาและได้นำการจัดบริการดูแลเด็กของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ มาศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัย และครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งการบริการดูแลเด็กนั้น นับว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะต้องพยายามทำให้งานต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินไปอย่างราบรื่น จะต้องบริการดูแลเด็กให้ดีที่สุด เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในคุณภาพของ การจัดบริการดูแลเด็กและให้ความไว้วางใจในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษา ดังนั้นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะช่วยให้ศูนย์พัฒนาเด็กต่าง ๆ ได้รับความรู้แนวทางการพัฒนาและนำไปปรับปรุงการจัดบริการดูแลเด็กให้เกิดความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อไป

สัมเรียง โภชนาธาร (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ ผู้บริหารนำมาใช้ในการบริหารงานจนประสบความสำเร็จมี 5 ยุทธศาสตร์ด้วยกัน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ยุทธศาสตร์ด้านการมีปฏิสัมพันธ์แบบ 3 มิติ ยุทธศาสตร์ด้านการจัดสรรค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับภารกิจ ยุทธศาสตร์ด้านการเรียนการสอนที่เน้นธรรมชาติ ของผู้เรียน และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เจ็ดข้อซึ่งมีผลต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบความสำเร็จในการบริหารอย่างมากมี 7 ข้อซึ่งได้แก่ ประการแรก เจ็ดข้อจากบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และสถานที่ ซึ่งมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ความปลอดภัย ความสะอาด ความสะดวกสบาย สภาพแวดล้อมโดยรอบความเป็นสัดส่วน ใกล้แหล่งเรียนรู้

และชุมชน และมีอุปกรณ์สื่อการสอนครบ ประการที่สองเงื่อนไขจากหลักสูตรมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุก ๆ ด้าน เป็นหลักสูตรที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประการที่สาม เงื่อนไขจากเทคนิคกระบวนการสอนมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ เทคนิคใช้นิทานประกอบ เทคนิคการเรียนรู้จากรูปธรรมสู่นามธรรม เทคนิคการใช้เพลงประกอบ เทคนิคการพัฒนาการกล้ามเนื้อ และเทคนิคการนำสื่อมาประกอบกิจกรรม ประการที่สี่ เงื่อนไขจากภาวะ ผู้นำของผู้บริหารมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การให้ความเป็นธรรมกันทุกฝ่าย การเป็นนักประชาธิปไตย กล้าตัดสินใจ การเสริมขวัญและกำลังใจ และการเป็นกัลยาณมิตร ประการที่ห้า เงื่อนไขจากงบประมาณมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ งบประมาณด้านการพัฒนา อาคารสถานที่ งบประมาณด้านการจัดการเรียนการสอนและงบประมาณด้านวัสดุและครุภัณฑ์ ประการที่หก เงื่อนไขจากการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลเป็นผู้นิเทศ ติดตาม ประเมินผล หัวหน้าศูนย์เป็นผู้นิเทศติดตามและประเมินผลและ ผู้ปกครองเป็นผู้นิเทศ ติดตามและประเมินผล และประการสุดท้ายเงื่อนไขจากครู มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ครูมีความรักในอาชีพ ครูมีความรักและเข้าใจเด็ก และครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

วันเพ็ญ เศษบุญ (2550, หน้า 38) ศึกษาการบริหารและการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล สามง่าม จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสามง่าม เช่น ด้านการบริหารของคณะบริหาร ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการจัดเตรียมสถานที่ตั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านสภาพแวดล้อมภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้น ในบางด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารของคณะบริหารเทศบาลตำบลสามง่าม และด้านหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อเปรียบเทียบทุกด้าน พบว่า มีความต้องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประชาชน ส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสามง่าม เช่น ด้านการบริหารของคณะบริหารเทศบาลตำบลสามง่าม ด้านการจัดสรรงบประมาณ หลักสูตรการเรียนการสอนด้านการจัดเตรียมสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านสภาพแวดล้อมภายในภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบทุกด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในการบริหารจัดการด้านหลักสูตรการสอนมากกว่าด้านอื่น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา “การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลบ้านสา
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา” ดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
เทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 65 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารและ งานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ
การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณ
ค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านปาง อำเภอมะเข่ จังหวัดพะเยา เป็นแบบสอบถามชนิด
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ
โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักสูตร และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง
ในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราการศึกษาและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาขอบเขตที่จะศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไขให้ข้อเสนอแนะ ด้านความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาสาระ
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา โดยใช้เทคนิค IOC โดยกำหนดค่าที่ใช้ได้
อยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 1.00
5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

1. นัดหมายประชากรที่ใช้ในการศึกษา เพื่ออธิ บายถึงวัตถุประสงค์และผลประโยชน์
ที่ประชากรจะได้รับจากการตอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามแจกให้ประชากรเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 65 ฉบับ
โดยนัดหมายเวลาในการขอรับคืนและรอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความเรียบร้อย ยอมรับอนุมัติให้นำข้อมูล ไปวิเคราะห์เชิงสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านปาง อำเภอมือง จังหวัดพะเยาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอในรูป ตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านปาง อำเภอมือง จังหวัดพะเยาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็น ช่วง ๆ ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจ/มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความพึงพอใจ/มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีความพึงพอใจ/มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีความพึงพอใจ/มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	มีความพึงพอใจ/มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาจำนวน 65 คนโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา จำนวน 65 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดจำนวน 65 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาได้นำเสนอในรูปตารางประกอบคำ บรรยาย โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยานำเสนอเป็น ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา นำเสนอเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n=65)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	16	24.6
หญิง	49	75.4
รวม	65	100
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	9	13.8
30 – 39 ปี	31	47.7
40 – 49 ปี	19	29.2
50 ปีขึ้นไป	6	9.2
รวม	65	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	16	24.6
มัธยมศึกษา/ปวช.	30	46.2
อนุปริญญา/ปวส.	6	9.2
ปริญญาตรี	13	20.0
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.0
รวม	65	100
สถานภาพ		
โสด	5	7.7
สมรส	55	84.6
หย่า	1	1.5
หม้าย	4	6.2
รวม	65	100

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=65)	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	8	12.3
รับราชการ	3	4.6
รับจ้าง	46	70.8
ค้าขาย	8	12.3
อื่น ๆ โปรดระบุ	0	0.00
รวม	65	100
รายได้		
ต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือน	4	6.2
1,000-5,000 บาท/เดือน	25	38.5
5,001-10,000 บาท/เดือน	27	41.5
รายได้สูงกว่า 10,000บาท/เดือน	9	13.8
รวม	65	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.4 และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 40-49ปี คิดเป็นร้อยละ 29.2 และน้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และระดับปริญญาตรี จำนวน 13 คนคิดเป็นร้อยละ 20.0 และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 84.6 รองลงมาคือ สถานภาพโสด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 และสถานภาพหม้าย จำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 6.2 และส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 70.8 รองลงมาคือ ประกอบอาชีพเกษตรกรและค้าขาย จำนวน 8 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 12.3 และรับราชการจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 และส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท/เดือน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาคือ มีรายได้ 1,000-5,000 บาท/เดือน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจสภาพการจัด
การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา
ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ด้านบริหารจัดการ	4.06	0.63	มาก
2 ด้านบุคลากร	4.16	0.60	มาก
3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย	3.99	0.59	มาก
4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.04	0.61	มาก
5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	3.98	0.68	มาก
ทั้งหมด	4.05	0.62	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่
ในระดับมาก ($\mu=4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านบุคลากร ($\mu=4.16$)
รองลงมาคือด้านบริหารจัดการ ($\mu=4.06$) และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\mu=4.04$)
และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\mu=3.99$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและ
สนับสนุนจากชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.98$)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาว อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ด้านบริหารจัดการ

	สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านบริหารจัดการ)	(μ)	(σ)	แปลผล
1	เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	3.92	0.54	มาก
2	เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหาร กลางวันและอาหารเสริม (นม)	4.20	0.54	มาก
3	จัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและ เด็กด้อยโอกาส	4.25	0.69	มากที่สุด
4	สภาพของรถรับ-ส่ง นักเรียน	3.94	0.85	มาก
5	กำหนดให้มีการรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ปีละสองครั้ง	4.02	0.51	มาก
	ทั้งหมด	4.06	0.63	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสาว อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
($\mu=4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.25$) รองลงมา เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหาร
เสริม (นม) ($\mu=4.20$) และกำหนดให้มีการรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง ($\mu=4.02$)
สภาพรถรับส่งนักเรียน ($\mu=3.94$) ส่วนเทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ให้มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.92$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา
ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ด้านบุคลากร

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านบุคลากร)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน	4.22	0.67	มากที่สุด
2 ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	4.22	0.60	มากที่สุด
3 ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก	4.18	0.61	มาก
4 ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ด้วยความเต็มใจ	4.06	0.59	มาก
5 ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียน การสอนที่เหมาะสมกับเด็ก	4.11	0.53	มาก
ทั้งหมด	4.16	0.60	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก
($\mu=4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็นคือ ผู้ดูแลเด็ก
มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน ($\mu=4.22$) และผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่าง
ที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ ($\mu=4.22$) รองลงมา ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก
ความอ่อนโยนต่อเด็ก ($\mu=4.18$) และ ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม
กับเด็ก ($\mu=4.11$) ส่วนผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเต็มใจ ค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด ($\mu=4.06$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะดวกต่อการไปกลับ	4.18	0.66	มาก
2 สภาพอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง	4.12	0.48	มาก
3 พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย	4.08	0.62	มาก
4 สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารร่มรื่น สวยงาม	3.95	0.62	มาก
5 ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคารเพียงพอกับการทำ กิจกรรม	4.05	0.57	มาก
6 ห้องอาคาร ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกคนละอาคาร	4.00	0.53	มาก
7 บริเวณภายนอกอาคารไม่มีหลุมบ่อ ปลอดภัย	3.98	0.60	มาก
8 พื้นที่กลางแจ้งมีขนาดกว้างขวาง	4.00	0.66	มาก
9 เครื่องเล่นสนามมีความปลอดภัย	3.65	0.59	มาก
10 เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อวัยเด็ก	3.85	0.56	มาก
ทั้งหมด	3.99	0.59	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่ง
แวดล้อมและความปลอดภัย ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\mu=3.99$) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ที่ตั้งของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการไป -กลับของเด็ก มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ($\mu=4.18$) รองลงมา
สภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง ($\mu=4.12$) และพื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาดเป็น ระเบียบ
เรียบร้อย($\mu=4.08$)ตามลำดับ ส่วนเครื่องเล่นสนามที่มีความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.65$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาว อำเภอมือง จังหวัดพะเยา
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 การจัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียม ความพร้อมให้กับเด็ก	4.08	0.66	มาก
2 การจัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เหมาะกับวัยเด็ก	4.03	0.53	มาก
3 การจัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็ก	4.08	0.57	มาก
4 การจัดกิจกรรมทางด้านสติปัญญา เหมาะกับวัยเด็ก	4.11	0.56	มาก
5 การจัดกิจกรรมทางด้านสังคม เหมาะกับ วัยเด็ก	4.06	0.53	มาก
6 การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี	4.14	0.56	มาก
7 การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	3.80	0.87	มาก
ทั้งหมด	4.04	0.61	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสาวอำเภอมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้น
ให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.14$) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมทางด้านสติปัญญา
เหมาะสมกับวัยเด็ก ($\mu=4.11$) และการจัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก
($\mu=4.08$) ตามลำดับ ส่วนการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด($\mu=3.87$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน	3.89	0.79	มาก
2 จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความ เคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ ผู้ปกครองทราบ	4.02	0.79	มาก
3 เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัด กิจกรรมและหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์	4.00	0.59	มาก
4 จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	4.00	0.56	มาก
ทั้งหมด	3.98	0.68	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน
ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูล
ข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.02$)
รองลงมาเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์
($\mu=4.00$) และจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($\mu=4.00$)
ส่วนเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
($\mu=3.89$)

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา นำเสนอเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.02	0.78	มาก
2 ด้านบุคลากร	4.17	0.58	มาก
3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.08	0.68	มาก
4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.09	0.57	มาก
5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	3.97	0.61	มาก
ทั้งหมด	4.07	0.64	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบุคลากร ($\mu=4.17$) รองลงมาคือด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\mu=4.09$) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\mu=4.08$) และด้านบริหารจัดการ ($\mu=4.02$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ($\mu=3.97$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านบริหารจัดการ)		(μ)	(σ)	แปลผล
1	เทศบาลดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.20	0.50	มาก
2	จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและ เด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย	4.29	0.58	มากที่สุด
3	รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใหม่ ใช้การ ได้อย่างปลอดภัย	4.00	0.69	มาก
4	เทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมือง ให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง	3.91	1.03	มาก
5	รับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน	3.68	1.12	มาก
ทั้งหมด		4.02	0.78	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ ในภาพรวม อยู่ใน
ระดับมาก ($\mu=4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและ
เด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.29$) รองลงมา คือ เทศบาลดูแล
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
($\mu=4.20$) และรถรับ-ส่ง นักเรียนอยู่ในสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย ($\mu=4.00$) ตามลำดับ
ส่วนรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.68$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านบุคลากร)		(μ)	(σ)	แปลผล
1	ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน	4.18	0.66	มาก
2	ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ	4.14	0.58	มาก
3	ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน	4.18	0.56	มาก
4	ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง เด็กด้วยความเป็นมิตร	4.09	0.52	มาก
5	ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วย พฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง	4.31	0.58	มากที่สุด
6	ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก	4.12	0.55	มาก
ทั้งหมด		4.17	0.58	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากรในภาพรวม อยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\mu=4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วย
พฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.31$) รองลงมาคือ ผู้ดูแลเด็ก
มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน และผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน
($\mu=4.18$) และผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ ($\mu=4.14$)
ตามลำดับ ส่วน ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเป็นมิตร มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด ($\mu=4.09$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านปาง อำเภอมือง
จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย)			
	(μ)	(σ)	แปลผล
1 จัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง	3.97	0.68	มาก
2 จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์	4.14	0.58	มาก
3 ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน	4.09	0.70	มาก
4 ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายในอาคาร	4.06	0.79	มาก
5 กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการ รับ-ส่งเด็ก	4.12	0.63	มาก
ทั้งหมด	4.08	0.68	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านปาง อำเภอมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ
ความปลอดภัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดการ
ดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์ มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด ($\mu=4.14$) รองลงมาคือ กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการ รับ-ส่งเด็ก ($\mu=4.12$)
และทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน ($\mu=4.09$) ตามลำดับ ส่วนจัดสถานที่พักรอ
และมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด($\mu=3.97$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร)		(μ)	(σ)	แปลผล
1	จัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง	4.14	0.61	มาก
2	จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่าน และเขียนมากกว่าพัฒนาด้านอื่น ๆ	4.06	0.58	มาก
3	จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน	4.06	0.46	มาก
4	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ นอกสถานที่	4.00	0.64	มาก
5	แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง	4.18	0.56	มาก
ทั้งหมด		4.09	0.57	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการ และกิจกรรมตาม
หลักสูตร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แจ้งผล
การประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\mu=4.18$) รองลงมา คือ จัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของ
ผู้ปกครอง ($\mu=4.14$) และจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนา
ด้านอื่น ๆ และจัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ($\mu=4.06$) ส่วนการจัด
กิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=4.00$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการจัด กิจกรรมทุก 3 เดือน	3.89	0.66	มาก
2 ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียน การสอนก่อนเปิดภาคเรียน	3.86	0.58	มาก
3 จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง	3.95	0.62	มาก
4 จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้ปกครอง	4.00	0.64	มาก
5 เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาช่วยสอน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.94	0.63	มาก
6 เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น	4.03	0.53	มาก
7 จัดปัจฉิมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็ก ก่อนปิดภาคเรียน	4.09	0.61	มาก
ทั้งหมด	3.97	0.61	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก
ชุมชน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดปัจฉิมนิเทศ
สรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนปิดภาคเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.09$) รองลงมาคือ เข้าร่วม
กิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น ($\mu=4.03$) จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้ปกครอง
($\mu=4.00$) และจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง ($\mu=3.95$) ตามลำดับ ส่วนปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียน
การสอนก่อนเปิดภาคเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด($\mu=3.86$)

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยทำการศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง จากการแจกแบบสอบถาม จำนวน 65 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 65 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ส่วนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง 30-39 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา /ปวช. สถานภาพสมรส ประกอบอาชีพ รับจ้าง และส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท/เดือน

2. ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการศึกษา พบว่า สภาพ การจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.05 เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข ะเด็นเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ย 4.16 ด้านบริหาร ค่าเฉลี่ย 4.06 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.04 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.99 ตลอดจน ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ค่าเฉลี่ย 3.98

2.1 ด้านบริหารจัดการ สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดคือ เทศบาลตำบลบ้านสา จัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสมีค่าเฉลี่ย 4.25 รองลงมา เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ค่าเฉลี่ย 4.20 และกำหนดให้มีการรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้งค่าเฉลี่ย 4.02 สภาพรถรับส่งนักเรียนค่าเฉลี่ย 3.94 และผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพมีค่าเฉลี่ย 3.92

2.2 ด้านบุคลากร สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อําเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็นคือ ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.22 และผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกายวาจาและจิตใจ ค่าเฉลี่ย 4.22 รองลงมา ผู้ดูแลเด็กตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก ค่าเฉลี่ย 4.18 และผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก ค่าเฉลี่ย 4.11 และผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเต็มใจ ค่าเฉลี่ย 4.06

2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อําเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการไป-กลับของเด็ก มีค่าเฉลี่ย สูงสุด 4.18 รองลงมาสภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรงค่าเฉลี่ย 4.12 และพื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยค่าเฉลี่ย 4.08 ตามลำดับและ ผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือเครื่องเล่นสนามที่มีความปลอดภัยค่าเฉลี่ย 3.65

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อําเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีมีค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมทางด้านสติปัญญา เหมาะสมกับวัยเด็ก ค่าเฉลี่ย 4.11 และการจัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กค่าเฉลี่ย 4.08 ตามลำดับและผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก มีค่าเฉลี่ย 3.8

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน สภาพการจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดคือ จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบมีค่าเฉลี่ย 4.02 รองลงมา เชิญผู้ปกครองเข้าร่วม ประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์ ค่าเฉลี่ย 4.00 และจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ย 4.00 และผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ย 3.89

3. ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการศึกษาพบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกประเด็น เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ คือด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ย 4.17 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.09 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 4.08 ด้านบริหารจัดการ ค่าเฉลี่ย 4.02 ตลอดจนด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.97

3.1 ด้านบริหารจัดการ ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดในการ จัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.29 รองลงมาคือ เทศบาลดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ย 4.20 และรถรับ-ส่ง นักเรียนอยู่ในสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 4.00 ตามลำดับ และข้อที่ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับน้อยที่สุดคือ รับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน ค่าเฉลี่ย 3.68

3.2 ด้านบุคลากร ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาด้านบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง มีค่าเฉลี่ย 4.31 รองลงมาคือ ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน และผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน ค่าเฉลี่ย 4.18 และผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ทั้งทางกายวาจาและจิตใจ ค่าเฉลี่ย 4.14 ตามลำดับ และข้อที่ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับน้อยที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเป็นมิตร มีค่าเฉลี่ย 4.09

3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่าปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์ มีค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมาคือ กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการ รับ- ส่งเด็ก ค่าเฉลี่ย 4.12 และทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน ค่าเฉลี่ย 4.09 ตามลำดับและข้อที่ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับน้อยที่สุดคือ จัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ย 3.97

3.4 ด้านวิชาการและกิจ กรรมตามหลักสูตร ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ แข็งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง มีค่าเฉลี่ย 4.18 รองลงมา คือ จัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ย 4.14 และจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนาด้านอื่น ๆ และจัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ค่าเฉลี่ย 4.06 และข้อที่ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ มีค่าเฉลี่ย 4.00

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ จัดปัจฉิมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนเปิดภาคเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น ค่าเฉลี่ย 4.03 จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ย 4.00 และจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง ค่าเฉลี่ย 3.95 ตามลำดับ และข้อที่ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับน้อยที่สุดคือ ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.86

อภิปรายผลการวิจัย

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านยาง ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **ด้านบริหาร** พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดได้แก่ จัดบริการรถรับ - ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสรองลงมาคือ เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้เด็ก ตลอดจนการกำหนดรับเด็กใหม่เข้ามาเรียนในศูนย์ปีละ 2 ครั้ง ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดนักวิชาการบางท่าน ได้แก่ วินัย เพชรช่วย (2550) โดยอ้างถึงทฤษฎีของมาสโลว์ว่า ความต้องการของมนุษย์เรามีความต้องการ 5 ระดับ ได้แก่ 1. ความต้องการทางร่างกาย 2. ความต้องการความปลอดภัย 3. ความต้องการทางสังคม 4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง 5. ความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต ดังนั้นความต้องการทั้ง 5 ชั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน นอกจากนี้การจูงใจตามทฤษฎีนี้ จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีความแตกต่างกันไปและความต้องการในแต่ละชั้นจะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองตามความต้องการในลำดับนั้น ๆ

2. **ด้านบุคลากร** พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดได้แก่ ผู้ดูแลเด็กที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชนรองลงมาคือ ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจาและจิตใจและผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก และความอ่อนโยนต่อเด็ก ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องแนวคิดของนักวิชาการบางท่านได้แก่ วิจารย์ กุลชนะรัตน์ (2548) ที่กล่าวถึงเกณฑ์มาตรฐานสำหรับคุณภาพของการดูแลและพัฒนาเด็กรอบด้านไว้ 10 ประการ ซึ่ง 1 ใน 10 นั้น กล่าวไว้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กได้โดยเฉพาะบุคลิกของครูผู้ดูแลเด็กสามารถสร้างความสบายใจให้กับเด็กได้ด้วยกรทักทายเด็ก และเมื่อพบกันทุกเช้า ครูผู้ดูแลเด็กมีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส มีการโอบกอดเด็ก ให้การสัมผัสที่อบอุ่นแก่เด็กจะช่วยสร้างความมั่นใจและความมั่นคงให้เกิดขึ้นในใจของเด็กอีกทั้งการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในห้องเรียนทำให้เด็กมีความรู้สึกอิสระและมีความปลอดภัย

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ได้แก่ ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการไป-กลับของเด็ก รองลงมาได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญาเหมาะกับวัยเด็ก และพื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547) ที่กำหนดอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์เด็กเล็กไว้ว่า ด้านอาคารสถานที่ที่ตั้ง ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่ออันตราย หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ จำนวนชั้นของอาคาร ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย อุบัติภัยต่างๆ ความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่าง ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุ ควรมีทางเข้า-ออก 2 ทาง กว้างประมาณ 80 เซนติเมตร ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ห้อง ความสูงของหน้าต่างประมาณ 80 เซนติเมตร นับจากพื้นบริเวณประตู-หน้าต่าง ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางทางลม และแสงสว่าง และพื้นที่ใช้สอย ควรสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตรต่อคน โดยแบ่งเป็นสัดส่วน

4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดได้แก่ จัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี รองลงมาคือ จัดกิจกรรมด้านสติปัญญาเหมาะกับวัยเด็ก และมีการจัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547) กล่าวถึงด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์เด็กเล็กว่า หลักการจัดประสบการณ์ ต้องจัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการและผลผลิต จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์และให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ส่วนแนวทางการจัดประสบการณ์นั้น ต้องจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการคือ เหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการคือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ จัดประสบการณ์เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจตลอดจนจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะ

นิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ รองลงมา ได้แก่ เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก และมีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง ข้อค้นพบที่ได้สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547) กล่าวว่า ชุมชนถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีส่วนช่วยผลักดันหรือพัฒนาในด้านต่าง ๆ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนควรดำเนินการตามแนวทางดังนี้ มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนสถาบันต่าง ๆ ของชุมชน จัดมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ และมีการประสาน งานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้ โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ เป็นต้น

ความต้องการต่อการจัดการศึกษาของของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล บ้านสางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้าน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ผู้ปกครองมีความ ต้องการ ในด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านบริหารจัดการ อันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านบริหาร ผู้ปกครองมีความต้องการมากที่สุดคือ จัดบริการรถรับ – ส่งเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รายได้ไม่แน่นอน รองลงมาคือ รถ รับ – ส่ง นักเรียนอยู่ในสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย และเทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้น เมืองให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการบางท่านได้แก่ วรเดช จันทรศร (2548) ได้กล่าวถึงตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) ไว้ว่า ตัวแบบการจัดการตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานของ

ทฤษฎีองค์การ เน้นให้ความสนใจไปที่สมรรถนะขององค์กรเพราะเชื่อว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด นโยบายที่จะประสบความสำเร็จได้ จึงต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรที่อยู่ในองค์การจะต้องมีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านบริหารและด้านเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้้องค์การยังต้องมีการวางแผนเตรียมการหรือมีความพร้อมทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้และงบประมาณ

2. ด้านบุคลากร พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมากที่สุดได้แก่ ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช่ความรุนแรง รองลงมาคือ ต้องการให้ผู้ดูแลเด็ก มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กผู้ปกครองและชุมชน และต้องการให้ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก และความอ่อนโยนต่อเด็ก ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ ธนวรรณ ทองอ่อน (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมว่า ครูดูแลเด็ก ควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและอยู่กับเด็กด้วยความรัก ความห่วงใยเพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่นคุ้นเคยและไว้วางใจ ครูควรลงโทษเด็กให้ถูกวิธี และควรเพิ่มจำนวนครูให้สอดคล้องกับจำนวนของเด็ก

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมากที่สุดได้แก่ การจัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์ รองลงมาได้แก่ ต้องการกำหนดมาตรฐานการเรื่องความปลอดภัยในการรับ – ส่งเด็ก และต้องการทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องงานวิจัยของ ธนวรรณ ทองอ่อน (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยเฉพาะ ผลการวิจัยในส่วนข้อเสนอแนะของผู้ปกครองพบว่า การจัดสภาพแวดล้อม ต้องจัดสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ร่มรื่นเย็นสบาย ด้วยการปลูกต้นไม้ สนามหญ้า ควรได้รับการตัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ดูสะอาดตาและป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมากที่สุดได้แก่ การแจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง รองลงมาได้แก่ ต้องการจัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง และต้องการ จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนา ด้านอื่น ๆ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการบางท่านได้แก่ กมล รอดคล้าย (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

พบว่าปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียนการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษาคือ ครูยังเน้นวิธีสอนเด็กให้อ่านออก เขียนได้และทำเลขได้ มากกว่าการสอนเพื่อพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ การเตรียมความพร้อมของเด็ก ครูขาดการพัฒนาเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ ในการใช้ แผนการจัดประสบการณ์และขาดการแลกเปลี่ยนความรู้กับโรงเรียนอื่น นอกจากนี้ ยังสอดคล้อง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547) เกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ในด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตรว่า ควรจัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของ เด็กเป็นรายบุคคล

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมากที่สุดได้แก่ ต้องการจัดปัจจัยนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนเปิดภาคเรียน รองลงมาคือต้องการเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น และต้องการให้มี การจัดทำ ก่อสร้างรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวความคิดนักวิชาการ บางท่านได้แก่ วิจารย์ กุลชนะรัตน์ (2548) เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คุณภาพว่า การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น มีผลการ ประเมินการทำงานของครูผู้ดูแลเด็กอย่างน้อยปีละครั้ง อาจด้วยการ สังเกตการณ์ จัดการเรียน การสอนในและนอกห้องเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ประเมินผลการทำงานของศูนย์ปีละครั้ง และการจัดตารางเวลา ตารางกิจวัตรประจำวันจำเป็น เพื่อผู้ปกครองจะได้ทราบว่าเด็กมาอยู่ที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะได้รับการดูแลหรือพัฒนาด้านใด การจัดตารางเวลาปรับยืดหยุ่นได้ แต่ละวัน ซึ่งอาจทำก่อนเปิดภาคเรียน และยังสอดคล้องกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547) เกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรจัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนสนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการและยังกล่าวถึงด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนว่า ควรมี การจัดประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ เป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามา ช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้ โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือ

แผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ และมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนสถาบันต่าง ๆ ของชุมชน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ข้อเสนอแนะ สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล บ้านบาง ดังนี้

1. ด้านบริหารจัดการ เทศบาลตำบลบ้านบางต้องกำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ในทุกด้านตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและนำผลการศึกษากิจการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไปปรับใช้ และเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันตลอดจนเพื่อพัฒนา การดำเนินงานด้านการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

2. ด้านบุคลากร ผู้ดูแลเด็กควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองด้วยความเต็มใจ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เพื่อเป็นประโยชน์ และนำความคิดเห็นของผู้ปกครองไปปรับใช้ในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดหาเครื่องเล่นสนามที่มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เพราะเครื่องเล่นสนามมีความสำคัญ และประโยชน์ต่อเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการ โดยเฉพาะพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคมและพัฒนาการทางสติปัญญา

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดกิจกรรม เยี่ยมบ้านเด็ก เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและปรึกษาหารือ เสนอแนะ ข้อคิด ช่วยเหลือ กิจกรรมทางการศึกษาครูและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการจัดการศึกษาที่ดีขึ้น

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเชิญ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพราะศักยภาพทางการศึกษา จะดีได้ ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านบาง ดังนี้

1. ด้านบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดบริการรถรับ- ส่งเด็กยากจนและ ด้อยโอกาสตามความต้อ งการของผู้ปกครอง ให้ความสำคัญของการ บริการความสะดวกสบาย

แก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง เป็นการตอบสนองตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง

2. ด้านบุคลากร ผู้ปกครองมีความต้องการให้ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็ก ด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง เพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่นและไว้วางใจ และวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้ปกครองมีความต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงามมีไม้ดอกไม้ประดับ หลากหลายพันธุ์ เพื่อให้ดูสะอาดตาและป้องกันอันตรายจากสัตว์

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ผู้ปกครองมีความต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมพิเศษสรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนปิดภาคเรียน

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล รอดคล้าย. (2539). การศึกษาสภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาชุมชน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547ก). แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547ข). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สำนักงานประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย.
- จันทนา อธิยาจิริกุลท้องถิ่น. (2549). ตัวแปรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนที่ 6. จาก www.dcms.thailis.or.th/dcms/advabce.
- จำนง จันแปลงเงิน. (2540). การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียน ตามทฤษฎีของผู้บริหารการศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ชาติรี พันธุ์รส. (2542). การพัฒนาของคณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็กในการบริหารการพัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- หัตตดาว ลอจอินวงศ์. (2532). รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- ธงชัย ดันติวงษ์. (2531). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนวรรณ ทองอ่อน. (2549). ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

- บัลลังก์ จันทบุรี. (2545). **แนวทางการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเขตพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุญยิ่ง เทคน้อย. (2545). **การศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- ปิยะนันท์ หิรัญชัยโลทร. (2545). **สภาพการจัดการศึกษาและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา จังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- บุญทัน ดอกไธสง และเอ็ด สาระภูมิ. (2543). **ความพึงพอใจต่อการดำรงสมณเพศ**. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2554, จาก WWW.buu.ac.th/WWW.thapra.lip.Su.Th.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). **ความพึงพอใจต่อการดำรงสมณเพศ**. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2554, จาก WWW.buu.ac.th/WWW.thapra.lip.Su.Th.
- วันเพ็ญ เดชบุญ. (2550). **ศึกษาการบริหารและการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสามง่าม จังหวัดพิจิตร**. การศึกษาอิสระ รปม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วิจารณ์ กุลชนะรัตน์. (2548). **ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ท้องถิ่นไทย**.
- วินัย เพชรช่วย. **การจูงใจในการทำงาน**. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2554, จาก www.geocities.com/vinaip/lnowledge/motive02.html.
- สัมพันธ์ โภชนาธาร. (2549). **ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้**. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2554, จาก www.dcms.thailis.or.th/dcms/advabce.
- สัมพันธ์ เนตรประไพ (2548). **ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- สุนันท์ ปิระศิริ. (2539). **การศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดนนทบุรี**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2536). **แนวคิด ทฤษฎีและหลักการสำคัญ**

เกี่ยวกับความต้องการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

Maslow,A.H. (1954). **Mativation and personality.** New York: Harper & Row Publishers.

ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสาغ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการของ ผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาغ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาในครั้งนี้นอกจากจะเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาแล้ว จะนำไปใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบาย วางแผน และวิธีการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลบ้านสาغ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ความคิดเห็นของท่านจึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาغ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาغ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับข้อมูลของท่านแต่ละข้อ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ
 - () ต่ำกว่า 30 ปี () 30-39 ปี
 - () 40-49 ปี () 50 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 - () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา/ปวช.
 - () อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
4. สถานภาพ
 - () โสด () สมรส () หย่า () หม้าย
5. อาชีพ
 - () เกษตรกร () รับราชการ () รับจ้าง
 - () ค้าขาย () อื่น ๆ โปรดระบุ
6. รายได้
 - () รายได้ต่ำกว่า 1,000บาท/เดือน () รายได้ 1,000-5,000 บาท/เดือน
 - () รายได้ 5,0001-10,000 บาท/เดือน () รายได้สูงกว่า 10,000 บาท/เดือน

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา**

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งกำหนดไว้ 3 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในปัจจุบัน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1. เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้มีคุณภาพ					
2. เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและ อาหารเสริม (นม) ให้เด็ก					
3. จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อย โอกาส					
4. รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใช้งานได้ อย่างปลอดภัย					
5. กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง					
ด้านบุคลากร					
6. ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและ ชุมชน					
7. ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ					
8. ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก					

สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในปัจจุบัน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
9. ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเต็มใจ					
10. ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก					
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
11. ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการไป-กลับของเด็ก					
12. สภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง					
13. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย					
14. สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารร่มรื่น สวยงาม					
15. ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคารเพียงพอกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก					
16. ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกคนละอาคาร					
17. บริเวณภายนอกอาคารไม่มีหลุมบ่อ ปลอดภัยสำหรับเด็ก					
18. พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีขนาดกว้างขวาง					
19. เครื่องเล่นสนามมีความปลอดภัย					
20. เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อวัยของเด็ก					

สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในปัจจุบัน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
21. จัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก					
22. จัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกายเหมาะกับวัยเด็ก					
23. จัดกิจกรรมพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจเหมาะกับวัยเด็ก					
24. จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญา เหมาะกับวัยเด็ก					
25. จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสังคม เหมาะกับวัยเด็ก					
26. จัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี					
27. จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก					
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน					
28. เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก					
29. จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ					
30. เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก					
31. จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสา

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งกำหนดไว้ 3 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความต้องการมากที่สุด
 4 หมายถึง ความต้องการมาก
 3 หมายถึง ความต้องการปานกลาง
 2 หมายถึง ความต้องการน้อย
 1 หมายถึง ความต้องการน้อยที่สุด

ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1. เทศบาลดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2. จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย					
3. รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย					
4. เทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมืองให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง					
5. รับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน					
ด้านบุคลากร					
6. ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน					
7. ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ					

ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
8. ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรักความอ่อนโยน					
9. ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง เด็กด้วยความเป็นมิตร					
10. ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็ก ด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง					
11. ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก					
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
12. จัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง					
13. จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์					
14. ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็น สัดส่วน					
15. ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายใน อาคาร					
16. กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการ รับ-ส่งเด็ก					
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
17. จัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความต้องการของผู้ปกครอง					
18. จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่าน และเขียน มากกว่าพัฒนาด้านอื่น ๆ					

ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
19. จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน					
20. จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่					
21. แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง					
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน					
22. จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการจัดกิจกรรมทุก 3 เดือน					
23. ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน					
24. จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง					
25. จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง					
26. เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาช่วยสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
27. เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น					
28. จัดปัจฉิมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนปิดภาคเรียน					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ภาคผนวก ข การตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา(IOC: Item of Objective Congruency)

ผู้วิจัยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของเนื้อหา(Index Objective Congruence: IOC) (แสดงดังตาราง14 และ ตาราง15)

ตาราง 14 แสดงการหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสาาง

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนน (+1, 0, -1)			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
1	เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	1	1	1	3	1.00
2	เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้เด็ก	1	1	1	3	1.00
3	จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส	1	1	1	3	1.00
4	รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใช้การได้อย่างปลอดภัย	1	1	1	3	1.00
5	กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง	1	1	1	3	1.00
ด้านบุคลากร						
6	ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กผู้ปกครองและชุมชน	1	1	1	3	1.00
7	ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ	1	1	1	3	1.00
8	ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรักความอ่อนโยนต่อเด็ก	1	1	1	3	1.00

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนน (+1, 0, -1)			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
9	ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเต็มใจ	1	1	1	3	1.00
10	ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก	1	1	1	3	1.00
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย						
11	ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการไป-กลับ ของเด็ก	1	1	1	3	1.00
12	สภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง	1	1	1	3	1.00
13	พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	1	1	1	3	1.00
14	สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารร่มรื่น สวยงาม	1	1	1	3	1.00
15	ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคารเพียงพอกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	1	1	1	3	1.00
16	ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกคนละอาคาร	1	1	1	3	1.00
17	บริเวณภายนอกอาคารไม่มีหลุมบ่อ ปลอดภัยสำหรับเด็ก	1	1	1	3	1.00
18	พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีขนาดกว้างขวาง	1	1	1	3	1.00
19	เครื่องเล่นสนามมีความปลอดภัย	1	1	1	3	1.00
20	เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อวัยของเด็ก	1	1	1	3	1.00
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร						
21	จัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก	1	1	1	3	1.00
22	จัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกายเหมาะสมกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนน (+1, 0, -1)			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
23	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00
24	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญา เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00
25	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสังคม เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00
26	จัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี	1	1	1	3	1.00
27	จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	1	1	1	3	1.00
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน						
28	เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก	1	1	1	3	1.00
29	จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองทราบ	1	1	1	3	1.00
30	เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัด กิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์ เด็กเล็ก	1	1	1	3	1.00
31	จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00
รวม		31	31	31		

จากตาราง 14 ค่า IOC สูงสุดคือ 1.00 ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 และข้อ 31 จากตาราง 14 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของแบบสอบถามทั้งฉบับ อยู่ที่ 1.00 แสดงว่า แบบสอบถามทุกข้อวัดได้ครอบคลุมทุกเนื้อหา

ตาราง 15 แสดงการหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสาว

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนน (+1, 0, -1)			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
1	เทศบาลดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	1	1	3	1.00
2	จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย	1	1	1	3	1.00
3	รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย	1	1	1	3	1.00
4	เทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมืองให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง	1	1	1	3	1.00
5	รับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน	1	1	1	3	1.00
ด้านบุคลากร						
6	ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน	1	1	1	3	1.00
7	ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ	1	1	1	3	1.00
8	ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน	1	1	1	3	1.00
9	ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเป็นมิตร	1	1	1	3	1.00
10	ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็ก ด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช่ ความรุนแรง	1	1	1	3	1.00
11	ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก	1	1	1	3	1.00

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย						
12	จัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00
13	จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับ หลากหลายพันธุ์	1	1	1	3	1.00
14	ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน	1	1	1	3	1.00
15	ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรค ภายในอาคาร	1	1	1	3	1.00
16	กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัย ในการ รับ-ส่งเด็ก	1	1	1	3	1.00
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร						
17	จัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00
18	จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนาด้านอื่น	1	1	1	3	1.00
19	จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	1	1	1	3	1.00
20	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่	1	1	1	3	1.00
21	แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง	1	1	1	3	1.00
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน						
22	จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการจัดกิจกรรมทุก 3 เดือน	1	1	1	3	1.00

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
23	ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียน การสอนก่อนเปิดภาคเรียน	1	1	1	3	1.00
24	จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง	1	1	1	3	1.00
25	จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00
26	เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาช่วย สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	1	1	3	1.00
27	เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์ จัดขึ้น	1	1	1	3	1.00
28	จัดปฐมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็ก ก่อนเปิดภาคเรียน	1	1	1	3	1.00
	รวม	28	28	23		

จากตาราง 15 ค่า IOC สูงสุดคือ 1.00 ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 และข้อ 31 จากตาราง 15 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของแบบสอบถามทั้งฉบับ อยู่ที่ 1.0 แสดงว่าแบบสอบถามทุกข้อวัดได้ครอบคลุมทุกเนื้อหา

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	นิตยา เชียงแสน
วัน เดือน ปี เกิด	2 พฤษภาคม 2519
ที่อยู่ปัจจุบัน	92 หมู่ 4 ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลบ้านสา
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2550	นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2548	ครูอาสาสมัครศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	ค.บ. (ภาษาอังกฤษ) สถาบันราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2542	ศศ.บ. (นิเทศศาสตร์) สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

